

Západo česká univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Bakalářská práce
Václav II. v kontextu středoevropské politiky 13. a
14. století
Tereza Laipertová

Plzeň 2014

Západo česká univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Katedra historických věd
Studijní program: Historické vědy
Studijní obor: české dějiny

Bakalářská práce
Václav II. v kontextu středoevropské politiky 13. a
14. století
Tereza Laipertová

Vedoucí práce:

PhDr. ThLic. Drahomír Suchánek, Ph.D. Th.D.

Katedra historických věd

Fakulta filozofická Západo české univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlazuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literatury.

Plzeň, duben 2014 ů ů ů ů ů ů ů ů ů ..

Prostřednictvím této stránky bych ráda podkovala PhDr. ThLic. Drahomírovi Suchánkovi Ph.D. Th.D. za odborné vedení, rady a podněty, které v průběhu mé bakalářské práce.

OBSAH	
1 ÚVOD	7
2 SITUACE DO ROKU 1278	10
2.1 Rodinné poměry	10
2.2 Spory Přemysla Otakara II. s Rudolfem Habsburským	10
2.2.1 Bitva na Moravském poli.....	12
3 POĚÁTKY VLÁDY	14
3.1 Internace	14
3.2 Nástup na trůn.....	17
3.2.1 Vliv Závize z Falkenštejna	20
3.2.2 Spor o Korutany	24
3.2.3 Závizův pád	26
3.3 Panování a události do roku 1298.....	28
4 EVROPSKÁ POLITIKA	37
4.1 Vnitřní poměry a rozvoj českých zemí	37
4.1.1 Objevení stříbra a mincovní reforma	37
4.1.2 <i>ius regale montanorum</i>	39
4.2 Zisk polské koruny	40
4.3 Uherská koruna	42
5 KONEC VLÁDY	45
5.1 Boje s nepříteli.....	45
5.2 Uherské dězení.....	48
5.3 Boje v letech	49

6	ESKÉ KRÁLOVSTVÍ ZA VLÁDY VÁCLAVA II. A VÁCLAV III.	52
6.1	Zbraslavský klášter	53
6.2	Václav III.	54
7	ZÁV R.....	56
8	SEZNAM POUŽITÝCH PRAMEN A LITERATURY	59
9	RESUMÉ	61

1 ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je Václav II. v kontextu středoevropské politiky 13. a 14. století. O český středověk a rod Přemyslovců se zajímám již delší dobu. Václav II. byl ve své době velmi významným středoevropským panovníkem, který ovšem později zůstal vedle svého otce Přemysla Otakara II. ve všeobecném povdomí opomíjen.

Cílem této práce byla analýza a zhodnocení osobnosti a vlády Václava II. Bakalářská práce by měla poskytnout ucelené shrnutí hlavních bodů panování krále Václava II. od nástupu na trůn až po smrt a jeho přínos pro české země.

Práce je rozdělena do pěti samostatných kapitol, přičemž první z nich je věnována situaci a době do bitvy na Moravském poli roku 1278. Zde jsem se především zabývala spory mezi českým králem Přemyslem Otakarem II. a římským králem Rudolfem I. Habsburským, které vedly až k boji mezi oběma králi, během kterého český král padl. V druhé části jsem se již specializovala na rozdělení českých zemí po prohrané bitvě na Moravském poli do správ Rudolfa I. Habsburského, Oty V. Braniborského, jenž se zároveň stal regentem malého Václava, a Jindřicha IV. Proba. Dále jsem zaměřila na Václava II., jeho internaci Otou Braniborským, odjezd do Berlína, pozdější návrat Václava do českého království, počátky jeho vlády a osobnosti Závize z Falkenštejna. Záviz, představitel rodu Vítkovců a pozdější manžel královny vdovy, mladého krále velmi ovlivňoval, byl si jistý svým postavením a neuvědomoval vlastní zranitelnost, což se mu stalo osudným, přičemž náhled na vztah mezi Václavem a Závizem a pozdější proces s Vítkovcem je součástí této části práce. Ve této kapitole jsem se orientovala na vnitřní události v českých zemích, a to objevení stříbrné rudy, s čímž souvisí nová reforma a sepsání horního zákoníku *lws regale montanorum*. Dále jsem zde zabývala Václavovu expanzi do Polska,

získání polské královské koruny a získání uherské královské koruny pro Václavova syna. Proto se nabytí svatozářské koruny neobešlo bez konfliktů, zmíním spory s druhým pretendentem na uherský trůn Karlem Robertem z Anjou a krátce i neshody s papežem Bonifácem VIII. Důležitá je i rozpor mezi Václavem II. a Bonifácem VIII. je již obsahem čtvrté části bakalářské práce. Součástí jsou také konflikty mezi českým králem Václavem II. a římským králem Albrechtem I. Habsburským, které ukončil boj u Kutné Hory v roce 1304. Před samotným střetnutím u Kutné Hory odvezl Václav II. svého syna, korunovaného jako Ladislav V., z Uher, kde se schylovalo k bitvě mezi Ladislavem V. a Karlem Robertem z Anjou. V poslední páté kapitole se věnuji zesnutí Václava II., charakteristice jeho vlády, přínosu reforem, nástupu Václava III. a jeho brzké smrti.

Nejdříve jsem pramenem ze zmíněné doby pro mě byla *Zbraslavská kronika. Chronicon aule regiae*, jež byla sepsána opatem Petrem žitavským a Otou v cisterciáckém klášteře na Zbraslavi. O Přemyslovském rodu a jeho posledních panovnících bylo napsáno mnoho odborné literatury, přičemž já jsem se většinou opírala o české zdroje. Z českých dějepisců jsem čerpal z díla Josefa Žemličky *Století posledních Přemyslovců a Přemyslovci budování českého státu*, jehož je spoluautorem a editorem. Václava II. jako velkého státníka, který se zasloužil o rozvoj svého království, popisuje ve svém díle *Velké dějiny země Koruny české III.* Vratislav Vaníček. Dále jsem použila monografii Kateřiny Charvátové *Václav II., král český a polský*, která se více soustředila na královu osobnost. Ze starších českých děl jsem měla k dispozici knihu Josefa Šusty, jehož dílo *Poslední Přemyslovci a jejich dědictví 1300. 1308* bylo chvilky tiskem, ale přineslo mi do tematiky zajímavý náhled. Informace o Václavovi III. mi poskytl Karel Maráz a jeho práce *Václav III. (1289. 1306), Poslední Přemyslovec na českém trůně*. Dále mi posloužili Cyril Hádek a *Konec Přemyslovců v dějinách*, Francis Rapp dílem *Svatá říše římská národa německého a*

jiní. Také jsem vycházela z odborných článků historických periodik *Historický obzor* a *eský časopis historický*.

Při zpracování textu jsem postupovala chronologicky. Nejprve jsem používala přímou metodu, jelikož jsem se při sepisování práce vycházela z doložených písemných pramenů z odborných publikací. Posloužila mi také biografická metoda, která mi umožnila popsat život a dobu, které jsem se v nově věnovala. Dále jsem využila komparaci u porovnávání vlád mezi panovníky.

2 SITUACE DO ROKU 1278

2.1 Rodinné poměry

Princ Václav se narodil 27. září 1271 na Pražském hradě pátému českému králi Přemyslu Otakarovi II. a jeho druhé choti Kunhutě Uherské. Přemysl Otakar II. pocházel z významného českého rodu Přemyslovců. Králem v českém království se stal v roce 1253 po smrti svého otce Václava I. Přemysl Otakar byl dvakrát ženatý, ovšem z prvního manželství s Markétou Babenberskou nezplodil žádné potomky a jejich manželství bylo rozvedeno. Z nemanželského svazku s Markétinou dvorní dámou Anežkou z Kueřingu se vzak Přemyslovi narodilo několik potomků, z nichž byl nejvýznamnějším syn Mikuláš I. Opavský. Podruhé se král oženil v říjnu 1261 s vnučkou uherského krále Bély IV., Kunhutou.

Přemysl Otakar II. byl jedním z českých panovníků, který se zapsal do podvědomí ostatních evropských panovníků. Během své vlády rozšířil svoji říši, která se rozpínala od českých severních hranic až k Jadranu. Přemyslovo království se po roce 1260 rozrostlo o Rakousy, Korutany, Kraňsko, Vindickou marku, italské město Pordenone a Chebsko.¹

2.2 Spory Přemysla Otakara II. s Rudolfem Habsburským

V roce 1256, po smrti římskoněmeckého krále Viléma I. proběhla volba nového panovníka Svaté říše římské. O římskou korunu se ucházeli se Alfons X. Kastilský a Richard Cornwallský. Mezi oběma kandidáty se rozhodlo hlasováním v lednu 1257, přičemž část volitelů zvolila králem Kastilce, jiní kurfiřti volili Cornwallského.² Sympatie Přemysla Otakara II. nejdříve patřily Alfonsovi X., ale později Přemysl v hlas přezel na Richardovu stranu. Říše měla tedy dva panovníky, čímž

¹ HÁDEK, Cyril, *Konec Přemyslovců v dějinách*, Praha 2006, s. 19. 26.

² Pro Alfonse X. Kastilského hlasovali kolínský a mohušský arcibiskup, rýnský falckrab a královský, zatímco trevírský arcibiskup, braniborský markrab a saský vévoda Alfonse odevzdali své hlasy Richardovi Cornwallskému. Viz RAPP, Francis, *Svatá říše římská národa německého*, Praha a Litomyšl 2007, s. 183.

nastalo tzv. interregnum, označující faktické bezvládní trvající mezi léty 1257. 1273.³ Otevřeně pro Richarda se Přemysl vyslovil až v roce 1262, za což získal od Cornwallského vévody a Moravu a zároveň i Rakousy a Štýrsko s odvozním, že tato území jsou uvolněná říšská léna spadající říši.

Ukonečení interregna napomohla Richardova smrt v roce 1272. Církev se obávala uznat volbu Alfonse Kastilského, a proto prosadila novou volbu římského krále.⁴ Jím se v říjnu 1273 stal Rudolf Habsburský, jehož korunovace proběhla 24. října téhož roku v Cáchách.⁵ Volbu, které se Přemysl Otakar II. i přes svou kurfiřtskou hodnost neúčastnil, říšský král neuznal a výsledek hlasování zpochybnil. Rudolf krátce po svém nástupu vyhlásil revizní program, který měl říši navrátit léna rozchycená během interregna. Tento plán byl namířen především proti Přemyslu Otakarovi II. Rudolf Habsburský upíral Přemyslovi nároky na jím držené země a žádal ho, aby uznal jeho vládu v říši a všechny země od něj přijal v léno.⁶ Přemysl na dané požadavky nereagoval. V Norimberku v listopadu 1273 vydal Habsburk prohlášení, že všechna léna a majetkové změny od roku 1245 podléhají novému potvrzení od římského krále. V dubnu 1274 Přemysl Otakar II. odjel do Rakouska a Štýrska, aby zde upevnil svůj vliv. Během říšského sněmu v Augzpurku v červnu 1275 uvalil král Rudolf, se souhlasem papeže, na říšského panovníka klatbu, která se na konci daného roku měla proměnit na konečnou klatbu, tzv. oberacht, což by znamenalo ztrátu všech vlastnických práv a zrušení přísah v ruce poddaných.⁷ Tím byla na konci roku 1275 zpochybněna Přemyslova vláda ve všech svých zemích, včetně Štýrska a Moravy.⁸

³ RAPP, Francis, *Svatá říše římská národa německého*, s. 183. 187.

⁴ ŽEMLIČKA, Josef, *Století posledních Přemyslovců*, Praha 1986, s. 187. 132.

⁵ RAPP, *Svatá říše římská*, s. 189.

⁶ ŽEMLIČKA, Josef, *Století posledních Přemyslovců*, s. 136. 138.

⁷ VANÍČEK, Vratislav, *Dějiny země Koruny české III.*, Praha a Litomyšl 2002, s. 156. 160.

⁸ CHARVÁTOVÁ, Kateřina, *Václav II.*, Praha 2007, s. 41.

Přemyslova moc se začala nejdříve hroutit v Kraňsku a Rakousku. Taktéž tyřská a korutanská aristokracie se v polovině září 1276 vzbouřila proti Přemyslovi a podpořila Rudolfa Habsburského, kterému přisáhali v mnohých také rakouští páni. Rudolf dorazil 18. října před Vídeň, ta ale se stala v ruce českému králi. České vojsko brzy dorazilo k Dunaji, k útoku se však neodvážilo. V této době došlo k domácímu odboji Vítkovců vedené Závizem z Falkenštejna. Přemysl nemohl k potlačení povstání v letech i řížského vojska dostatek sil. Po jednání s Rudolfem došlo k ustavení čtyř rozhodnutí, která Přemyslovi poradili, aby se vzdal veškerých nedílných území a uznal Rudolfa římským králem.⁹ Mírové smlouvy byly podepsány ve Vídni 21. listopadu 1276. Jejich součástí se staly dohody o sítcích mezi dvěma obou králem, přičemž dcera Přemysla Otakara II. byla přídána Rudolfovi synu Hartmannovi a budoucí manželka z rodu Habsburků pro Přemyslova syna Václava měla být určena v budoucnu. Přemysl se římskému králi pokoušel 25. listopadu 1276, požádal o odpustění a odevzdal Rudolfovi zestřaporce znázorňující země, kterým vládl.¹⁰ Nazpět získal jen dva, symbolizující Čechy a Moravu, které mu Rudolf udělil v léno. Ostatní praporence si Rudolf ponechal, protože z titulu nejvyššího krále o nich mohl sám rozhodnout.¹¹

2.2.1 Bitva na Moravském poli

Ještě na konci roku 1276 se projevil vřtkavost vídeňských smluv mezi Přemyslem Otakarem a Rudolfem Habsburským, když Rudolf odmítal být vázán podmínkami smluv, a koliv to požadoval od Přemysla. V Rakousích i na hranicích docházelo k zárvátkám, které na počátku roku 1277 téměř vyvolaly válku. Na začátku května došlo ke změně ve vídeňských smlouvách a Přemysl se musel vzdát držených opevněných míst v západních Uhrách. Další uspořádání vztahů Přemysla Otakara II.

⁹ ŽEMLIČKA, *Století posledních Přemyslovců*, s. 140. 144.

¹⁰ Srov. HÁDEK, Cyril, *Konec Přemyslovců v letech*, s. 37, který uvádí datum 26. listopadu 1276.

¹¹ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 42. 44.

kříži později byla uzavřena tzv. dodatková smlouva z 12. září 1277. V zemích Koruny české nebylo násilí Vítkovců, kteří se dožadovali Rudolfovy ochrany, kterou jim římský král poskytl. Habsburk považoval Vítkovce za své služebníky, čímž byli vyřazeni z okruhu působení Přemysla Otakara.¹² Rozepře vyvrcholily v létě 1278. Rudolfova armáda byla složena z rakouských, štyrských a korutanských sborů, zesílena četami ze Švábska, Frank, Porýní a pomocí z Uher. Přemysl na konci června 1278 opustil Prahu a vydal se se svým vojskem na rakouskou půdu. Cestou získával podporu váhavé české zlečty a zahraničních posil. Tábor nechal postavit u vsi Jedenspeigen a Dürnkrut na území nazývaném Moravské pole.¹³ Bitva započala na den sv. Rufa 26. srpna 1278. Z Rudolfovy armády nejvíce roli hrála rychlá kumánská jízda a útok rytířů ze zálohy, který zničil Přemyslovy rytířské ziky. Český král nebyl bojovat i přes jasnou porážku své armády. V boji byl smrtelně poraněn, sražen z koně a na místě pravděpodobně ubit skupinou rakouského pána Bertolda z Emberka.¹⁴ V bitvě zahynulo mezi 12 000 - 14 000 mužů a bylo zajato mnoho českých pánů, včetně Mikuláše Opavského, Přemyslova nemanovského syna.¹⁵

¹² ŽEMLIKA, *Století posledních Přemyslovců*, s. 145an.

¹³ SOMMER, Petr, T. EŘTÍK, Duzan, ŽEMLIKA, Josef (eds.), *Přemyslovců: budování českého státu*, Praha 2009, s. 316an.

¹⁴ VANÍČEK, Vratislav, *Velké dějiny zemí Koruny české III.*, s. 193an.

¹⁵ HÁDEK, Cyril, *Konec Přemyslovců v dějinách*, s. 41.

3 PO ÁTKY VLÁDY

Po smrti Přemysla Otakara II. se Rudolf Habsburský stal vládnoucím hegemonem střední Evropy, jelikož syn mrtvého českého krále byl dítětem a na uherském trůně panoval velmi mladý král Ladislav IV. Ihned po konci bitvy se objevily domněnky, že Přemysl Otakar z bitvy unikl a žije. Aby Vídní. římský král se po své výhře cítil politicky silný.¹⁶

3.1 Internace

Po zprávě o konci bitvy požádala královna Kunhuta o intervenci braniborského markrabě Ota V., příbuzného Přemyslovců.¹⁷ Mezitím Rudolf Habsburský překročil hranice Moravy, kde se mu bez protestů poddala mnohá města a později vztina Moravského markrabství. Když Ota Braniborský do českého království dorazil, Moravu již ovládal římský král a jeho zvláště zlechty.¹⁸ Společně s markrabětem do země přijeli braniborští šlechtíci, jejich chování budilo nevoli u obyvatel i samotné královny. Kunhuta začala mít brzy s markrabětem Otou rozepě a upírala mu porušení v Přemyslovských državách. V této době do Prahy pospíchal další možný ochránce a porušík sedmiletého českého trůnu, vřatislavský kníže Jindřich IV. Probus, který stejně jako Ota patřil kdřívejším Přemyslovým spojencům. Ota se svého porušení nehodlal vzdát a vojska obou mužů se setkala na přelomu září a října 1278 před Prahou. Protože braniborského markraběte podpořili němečtí měšťané z anéžijící v Praze, Jindřich se stáhl do ústraní.¹⁹

V polovině října zkontaktovala Kunhuta Rudolfa a v sedleckém klášteře se konala schůzka české královny a římského krále. Při této příležitosti Kunhuta požádala o vydání těla svého manžela a o pomoc při řešení složitě situace v zemích. Rudolf nabídl smírné jednání, při kterém

¹⁶ VANÍ EK, *Velké dějiny země Koruny české III.*, s. 359.

¹⁷ VONDRA, Roman, Václav II. (1271. 1305). In: *Historický obzor*, 17 (2008), . 11-12, s. 275.

¹⁸ Markrabě Ota Braniborský je v literatuře uváděn také jako Ota V. Dlouhý.

¹⁹ ŽEMLIKA, *Století posledních Přemyslovců*, s. 154a.

ur ená p ti lenná komise rozhodla o budoucím rozdělení správy nad českým královstvím. Čechy a Morava měly být na dobu určitou odděleny, po dobu p ti let měl správu nad Čechami a poručníctví nad princem Václavem v rukách Ota V. Braniborský, Moravu měl spravovat stejn dlouhou dobu římský král Rudolf Habsburský a Jindřich IV. Probus získal do správy Kladsko. Dále bylo dohodnuto hmotné zajištění královny vdovy, které byl přidělen plat 3 000 hřiven a statky na Opavsku. Součástí jednání byly i úmluvy k potvrzení plánů budoucího sňatku českého krále Václava s nejmladší dcerou Rudolfa Habsburského, Gutou. Domluvené svazky byly stvrzeny v listopadu 1278.²⁰ Po těchto domluvách se římský král stáhl do Vídně a královna Kunhuta s králevicem se stali rukojmí markraběte Oty.

Ota Braniborský ve své pozici poručníka jednal rázně. I přes to, že malý Václav s matkou pobýval v Praze, nechal Ota v lednu 1279 přesunout Václava i s Kunhutou na Pražský hrad. Během noci 4. února byl králevic i se svou matkou odvezen na hrad Bezděz. Takové jednání se nelíbilo české šlechtě, která se proti Otovu chování ohradila, ale dohoda změnena nenastala. Během jara sejmul Rudolf Habsburský z Přemysla klatbu a tělo mrtvého krále bylo převezeno na Moravu, kde bylo pohřbeno v minoritském klášteře ve Znojmě. Této příležitosti využila královna Kunhuta, která se vydala k ostatkům svého muže. Na Bezděz se za synem již nevrátila a odjela na svůj úděl na Opavsku, odkud posílala stížnosti římskému a uherskému králi a žádala o pomoc pro svého syna.

Markrabě Ota přicházel kvůli svému chování v Čechách o vliv a moc. Zároveň se proti markraběti postavila část české šlechty, pravděpodobně i s Vítkovci. Velké neshody panovaly mezi Otou a českým klérem, především biskupem Tobiášem. Protože ve své domovině měl braniborský markrabě značné povinnosti, stanovil svým zástupcem braniborského biskupa Gebharta a s malým Václavem odjel

²⁰ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 49.

do Žitavy.²¹ Datum odchodu Oty s Václavem z Čech není zcela jistý, pravděpodobně opustili Čechy na přelomu srpna a září 1279. To by znamenalo, že markrabě Ota zemi opustil na přelomu srpna a září a v listopadu se pro královici vrátil a z Čech odjeli společně. Toto tvrzení podporuje *Zbraslavská kronika*, která uvádí dvojí v znění Václava na Bezdězu. Při první internaci o Václava pečovali knoží a slušebníci a při druhé se Václava staral biskup Gebhart, který se dle zdrojů v Čechách objevil poprvé v srpnu 1279.

Nejdříve se Ota s Václavem zdrželi v Žitavě, poté pokračovali do Berlína na hrad Špandavu.²² Tamjší pobyt vystihuje *Zbraslavská kronika* takto: *Václav šel byl zbaven královské útrčy, a proto mu chybělo jídlo, což vyprávětel vzbuzuje lítost: zřejmě mu scházely i chleby, když po ránu hladově vstával; takto už několikrát tam prožíval v oděných zatech, a proto vycházel v roztrhaných šatech, protože neměl na jejich opravu*²³ O psychickém utrpení během v znění nelze pochybovat, ovšem o fyzickém jiště ano. Jak pozdější zdroje dokazují, Václav k Otovi zachovával zejména kladný vztah, což potvrzuje po Václavově újetí se vlády obnově vztah s braniborským vévodou až do jeho smrti roku 1298, kdy jejich časté spojení naznačovalo spíše přátelství než zášť.²⁴ Výpověď *Zbraslavské kroniky* se v tomto případě zdá být spekulativní, pravděpodobně chtěla královici Václava ukázat ve světle mušedníka. Během Václavovy internace v Berlíně Kunhuta jednala s pověnci římského krále a označila Otovo chování za protiprávní.²⁵

Václav v pŕevoz z Bezdězu do Branibora pobouřil českou elitu, která pŕevoz vnímala jako útok proti podstatě české státnosti. Rozbroje se pŕesunuly i na Moravu, kde bylo něeno olomoucké biskupství, kláštery a majetek obyvatel. Z tohoto důvodu chtěla opŕetovně Rudolf odstranit Otu Braniborského z regentské pozice, kterou si však markrabě zachoval. Do

²¹ ŽEMLIČKA, *Století posledních Přemyslovců*, s. 156an.

²² CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 55an.

²³ *Zbraslavská kronika. Chronicon aule regie*, Praha 1976, s. 42.

²⁴ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 57.

²⁵ VANÍČEK, s. 372.

Otových sluhů stále přicházeli namězdníci, kteří se sdružovali do loupeživých tlup, které drancovaly vesnice, města a hrádky. Česká země strádala i hospodářsky.²⁶ K těmto drobným bojům se v letech 1280-1281 přidala neúroda, po které vypukl hladomor.²⁷ K hladomoru se zanedlouho připojily také epidemie. Podle sdělení pramenů lidé hynuli po tisících. *„Když tedy trápil hlad, rozmohl se v zemi tak prudký mor, jakého tam nikdo, kdo, v předezlých dobách nezakusil, kdo, ti, kteří chodili jezdit oví, náhle se zhroutili na zem a jakožto dobytek hynou.“*²⁸

3.2 Nástup na trůn

Královna Kunhuta si kolem sebe na svém opavském údlu vytvořila malý dvůr zložen více i méně významných rodů z okolí. V průběhu roku 1280 se na sídlo dostavil někdejší vdovec Vítkovec, Záviz z Falkenštejna, jenž měl značný podíl na kapitulaci Přemysla Otakara II. v roce 1276. Po tomto útěku uprchl na dvůr Rudolfa Habsburského, kde očekával další vývoj v českých zemích. Za tento akt měl být v českém království ztrestán ztrátou hrdla. Po Přemyslově smrti odjel zpátky do Čech, kde se rozhodl navštívit královnu Kunhutu, k jejímu dvoru se přidal ihned po svém příchodu. Detail jeho návštěvy Kunhuty na Opavsku není z pramenů znám. Je pravděpodobné, že Kunhuta v něm zpočátku nejspíše viděla jednoho z Otových protivníků, a proto ho ze svého dvora nenechala vyhostit. Přesnějším vztahem mezi nimi zásadně změnil v milostný poměr, který podnítil všeobecné pobouření.²⁹ *Zbraslavská kronika* zmiňuje, že mezi milenci došlo k uzavření manželství bez souhlasu rodiny, ve kterém po otci syna: *„dokonal vztah mezi královnou a Závizem styk nedovoleného s otcem, kdo, stále s ním dlela na Moravě a*

²⁶ ŽEMLIKA, s. 157an.

²⁷ FIALA, Zdeněk, *Přemyslovské Čechy*, Praha 1975, s. 174.

²⁸ *Zbraslavská kronika. Chronicon aule regiae*, s. 44.

²⁹ CHARVÁTOVÁ, Václav II., s. 62.

m la s ním syna, kterého p i ob adu svatého k tu nazvala vlastním jménem Jan.³⁰

Situace se zm ěnila po návratu vévody Mikuláze Opavského v lét 1281 na sv j úd l v Opav , který byl jeho územím do uherského zajetí v roce 1278. Mikuláz si zajistil podporu ěské zlechty, co0 mu pomohlo nahradit Kunhutu ve správ Ě Opavska. Vévoda od té doby jednal jako pán Opavy, Krnova a Hlub ic, Kunhut ě stal Hradec nad Moravicí. Od tohoto momentu bylo jasn ě patrné nep ětelství mezi Závizem a vévodou Mikulázem.³¹

Markrabství moravské do své správy od Rudolfa získal Albrecht II. Saský, man0el Ane0ky, dcery krále Rudolfa. B ěhem jeho správy docházelo ke st et ěm mezi nejvýznamn ějšími mu0i tam ějšího území. Mno0ily se útoky zlechty proti církevním majetk ěm, proti nim0 se církev bránila zejména klatbou.

Od roku 1280 na území ěského království probíhaly pacifika ní snahy. Na Vánoce tohoto roku se konala sch zka mezi markrab ětem Otou, ěskou zlehtou, biskupem Tobiázem a m z any královských m st. Po jednání v ěle správy stanul biskup Tobiáz místo braniborského biskupa Gebharta. Markrab ě byl op tovn ě potvrzen správcem ěského království a dal slib vypudit ze zem ě cizí tlupy a skupiny. Pod p ěslibem zaplacení 15 000 h iven st ěbra Otovi m l být kralevic Václav p edán do ochrany pra0ského biskupa a p edních zemských pán , p i em0 regentská vláda by dále nále0ela markrab ěti a pra0skému patriciátu. V roce 1281 za ala nová vyjednávání mezi ěskou zlehtou a Otou Braniborským. Skupina ěských pán ě se dostavila v listopadu k Otovi a pravd ě podobn ě po0adovala d ědic v návrat a zm ěnu struktury vlády.³²

Ota Braniborský Václava p ivedl na Velikonoce v roce 1282, ale proto0e ěztí páni nem ěli pot ěbnou sumu pen ěz, v rodné zemi kralevice nezanechal. Markrab ě jezť zvyžil obnos pen ěz o dalších 20 000 h iven

³⁰ *Zbraslavská kronika, Chronicon aule regiae* s. 51an.

³¹ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 64.

³² VANÍ ĚK, s. 380. 383.

st íbra, které z ejm spojoval s územními nároky podobou zástavy a Václava poslal do Drá0 an k markrab ti Jind ichovi Jasnému. Nakonec souhlasil s vydáním králevice za územní zisky v hodnot 20 000 h iven st íbra, ím0 získal hrad Bezd z a m sta D ín, Most a Ústí, vze v severních echách, a 0ádal o doplatek ze sumy 15 000 h iven, a to 7 000 h iven.³³

Po t chto úmluvách se kone n 24. kv tna 1283 Václav vrátil do rodné zem .³⁴ Kv li svému mládí a zdravotnímu stavu nebylo mo0né, aby vládl samostatn . V jeho jmén í nadále jednali pánové kolem biskupa Tobiáze a Purkarta z Janovic, p í em0 hofmistrem se stal Purkart z Janovic, nejvyzzím komorníkem Zbyslav z T eboun z rodu Buzic , nejvyzzím purkrabím pra0ským Zdeslav z Lemberka, královským ízníkem Benez z Vartenberka a stolníkem Sezem z Krazova. Jmenování ú ednicí vyjednali kv tnový návrat d dice zp t do zem í a jejich funkce jim m ly být odm nou.³⁵ Tito pánové se takté0 zaslou0ili o obnovu moci nad odtr0enými územími.³⁶ Rudolf Habsburský se vzdal Moravy a markrabství po p ti letech op tovn p ezlo pod vrchní moc eského panovníka.³⁷ Listinou z 23. srpna 1283 Rudolf odvolal závazky eského panovníka v í regentovi Otovi Braniborskému s vysv tlením, 0e správa ech a poru nictví nad Václavem m lo být neziztné. Markrab 0ta musel uvolnit zabrané hrady m sta a vze vrátit do správy eskému králi.³⁸

Rudolf podporoval pra0ský dv r proti Otovi z ejm proto, aby si k sob p ipoutal eského krále a získal si jeho d v ru. Posílit vzájemná pouta m l í s atek Rudolfovy dcery Guty s Václavem. Tyto skute nosti mohou vést k p edpokladu, 0e se ímský král sna0il mít eské království pod svoji kontrolou, co0 ovzem nebylo mo0né za p ítomnosti Závize z Falkenztena.

³³ VANÍ EK, s. 385.

³⁴ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 70, srov. ŽEMLI KA, *Století posledních P emyslovc* , s. 160.

³⁵ Tamté0, s. 72an.

³⁶ ŽEMLI KA, s. 160an.

³⁷ Tamté0, s. 161.

³⁸ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 73an.

3.2.1 Vliv Závize z Falkenštejna

V době návratu Václava vítali zlehtici, rytíři, duchovenstvo i m z ané, ovšem ne matka. Kunhuta se pravděpodobně strachovala, jak ji Václav přijme. Proto mu poslala nejdříve dopis, po kterém nechal Václav pro svou matku poslat. Královna brzy dorazila do Prahy. Nedlouho poté se dostavili i Záviz se synem Janem.³⁹ Brzy po svém příjezdu se Záviz stal Václavovým přítelem a rádcem, bez jeho povolení se k Václavovi nikdo nedostal. Ve své podstatě Záviz začal sám vládnout. Z funkcí propustil veškeré představitel Tobiášovy a Purkartovy strany, na jejich místa dosadil své známé a příbuzné. Závizův bratr Vítek získal úřad podkomorský, Ojí z Lomnice se stal nejvyšším komorníkem a Hroznata z Ústic nejvyšším purkrabím. *Sám Záviz si získal významný úřad nepodléhající; byl milencem královny, ovládal krále a skrze něj ho soustředil ve svých rukách nejvyšší moc.*⁴⁰ Tímto postupem se Kunhuta se Závizem ujala svrchovanosti v království. *Šlo nám na dvoře došlo spíše přirozenou cestou*⁴¹ Hofmistr Purkart z Janovic dále nemohl zastupovat Václava vedle Kunhuty a Závize, který ovšem nebyl přijatelný pro dosavadní vládnoucí skupinu, což vyvolalo spory o to, kdo bude za krále rozhodovat. Záviz získal podporu Vítkovců, zatímco opozici vytvořili Hynek z Dubé, páni z Lichtenburka a Šternberkové, čímž se v prosinci 1283 zformovaly dvě zlehtické seskupení, přičemž Závizova aliance ovládla zemské úřady a druhá vyvolala odboj. Situace se ovšem obrátila po zásahu Rudolfa Habsburského, který podpořil dřívější královské úředníky Hynka z Dubé, pány z Lichtenburka a Šternberky. Vítkovci se tak stali v podstatě obhájci české nezávislosti, do které v tu dobu zasahoval římský král. Poměry zpočátku vyhovovaly Závizovi, ale stav změnilo příměří, které bylo mezi oběma stranami sjednáno v dubnu 1284. K uzavření následného míru došlo 24. května na čtyři roky, po

³⁹ HÁDEK, *Konec Přemyslovců v českých dějinách*, s. 56

⁴⁰ ŽEMLIČKA, s. 162.

⁴¹ VANÍČEK, s. 389.

jejich uplynutí m l následovat mírový proces. Mírové smlouvy ujednávaly návrat ú edník , kte í své funkce vykonávali p ed prosincem 1283. Garantem mírových ujednáním byl ímskon mecký král.⁴²

Sou ástí mírového stavu se stal oficiální s atek královny Kunhuty a Závize, k emu0 dal sv j souhlas Václav. Svatba mezi Falkenztejnem a královnou posílilo sebev domí Vítkovc . Dalším elementem usmí ení bylo uzav ení p ím í mezi vévodou Mikulázem a Falkenztejnem. Tím Mikuláz získal na t i roky Opavsko, mohl být sou ástí dvorského Oivota a v p ípad zájmu se podílet na soudech a vále ných výpravách. V roce 1284 se eský dv r dohodl s n meckým o uzav ení s atku mezi Václavem a Gutou v Chebu. Královská svatba se uskute nila na po átku následujícího roku v chebském minoritském klázte e za p ítomnosti mnoha osobností, ovzem bez Závize. Falkenztejn z stal za zdmi m sta z d vodou ned v ry k Rudolfovi. Guta získala v nem od Václava Hradec Králové, Václav od Guty Chebsko. Po ob adu Rudolf ud lil Václavovi v léno echy a Václav za al pou0ívat titul *rex Bohemiae* i bez královské korunovace.⁴³

Po svatb nová eská královna v echách nez stala. *Skdy0 kone n byla okázale dokon ena slavnost s atku, odvedl ímský král, p edpokládaje u nazich n jakou nep íze , svou dceru s sebou a král Václav se vrátil se svou matkou do ech.*⁴⁴ Konkrétní d vody, pro Rudolf Habsburský neponechal svou dceru s man0elem, nejsou dostate n známy. Je pravd podobné, 0e Rudolf nem l d v ru v eské prost edí a p edevzím v Závize z Falkenztejna. V pramenech byl nalezen dopis, ve kterém se pra0ský biskup Tobiáz z Bechyn zavázal v p ípad bezd tné Václavov smrti odvézt Gutu k otci, i n kterému z bratr , nebo norimberskému purkrabímu.⁴⁵ I p esto, 0e se 0ádné prameny o zdraví

⁴² VANÍ EK, s. 389. 392.

⁴³ Tamté0, s. 392. 394.

⁴⁴ *Zbraslavská kronika. Chronicon aule regiae*, s. 55.

⁴⁵ EMLER, Josef. Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae [online]. Filozofický ústav AV, Centrum mediévistických studií, [cit. 2014-04-03]. URL: <http://147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=8&bookid=132&page=992>.

eského panovníka v letech 1284. 1285 nezmi ují, lze předpokládat, že jeho zdravotní stav nebyl příliš dobrý, jeho sílímský král vziml.⁴⁶

Byla upevnována role dvora, zemských institucí a města. Královská města dokonce získala dnem 24. května 1285 privilegium, které zapojovalo města do pacifikačního programu země, obyvatelé města získávali seznamy zločinců, které pronásledovali bez ohledu na urozenost. Zároveň dokument chránil městské obyvatelstvo před zlehtou, která v královských městech nesměla mít své poddané. Další listina podobného charakteru vznikla na popud krále Václava 4. září 1287. Písemnost byla určena soudcům, kteří se měli starat o prádek a mír, zachovávat zákaz spolování města a kontrolovat správné váhy a míry. V listině bylo také zaneseno, že města nemohli nosit zbraně, pouze v případě nebezpečí mělo být sestaveno vojsko.⁴⁷

V květnu 1285 se konal oficiální sátek královny Kunhuty se Závizem. Manželství netrvalo dlouho, protože v září téhož roku Kunhuta nešťastně zesnula. Její smrt velmi citelně zasáhla především Václava a Falkenztejna, který tím ale své postavení neztratil, protože i nadále zůstal královým otácem a osobou jemu nejbližší. *„Ale vrchol své moci u Záviz překročil a nás pozvolna pracoval proti nám.“*⁴⁸

Po Kunhutině smrti se Václav se Závizem vydali na Moravu, aby se mladý panovník zaujímal do státnických povinností. Cesta nejprve vedla na Opavsko, kde se Václav poprvé potýkal se slezskou politikou. Na počátku roku 1286 se k výpravě připojil vévoda Mikuláš a společně se vydali do Brna, kde se zdrželi několik měsíců. Královské vojsko zde rozprázilo několik lupičských skupin a zaútočilo na několik loupežnických hradů. Král potrestal odbojné pány useknutím prstu, ostatní byli povězeni.

Záviz chtěl české království zbavit habsburského vlivu a zesílit spojení s Uhry, protože Uhersko nemělo v této době přátelský vztah

⁴⁶ ANTOTNÍN, Robert, Ke košen m zahrani ní politiky Václava II. v letech 1283. 1289, *asopis Matice moravské*, 126, 2007, . 1, s. 35an.

⁴⁷ VANÍ EK, s. 394an.

⁴⁸ ŽEMLI KA, s. 164.

s Habsburky, což zapříčinilo držení Prezpurku (Bratislavy) Albrechtem Habsburským. Jednání o spojení mezi českým a uherským královstvím způsobilo na začátku roku 1288 pohraniční válku s Rakouskem. V této době byl římskoněmecký král zaměstnáván odboji a krizemi ve více svých zemích, o čemž byl Záviz dostatečně informován. V této době se naskytla naděje na znovuoživení vlády českého krále v alpských zemích. Určitým protihabsburským gestem byl postulat českého dvora na vydání korutanského vévodství, které ale Rudolf poskytl v léno Menhartovcům.⁴⁹ Krajsko, Rakousy, Štýrsko a Vindickou marku udělil římský král jako léno svým synům Albrechtovi a Rudolfovi již v roce 1282. Tento akt jasně naznačil, že Rudolf nebude podporovat posílení české moci v bývalých přemyslovských oblastech.

Rok 1287 se stal pro osobní život Václava II. podstatným. Na začátku tohoto roku pokračovali představitelé českých zemí příchodem Václavovy choti Guty do Prahy. Hlavním důvodem pro její příjezd byla připravovaná královská korunovace na květen 1287. Po dlouhém jednání Guta odjela za úřady pražského biskupa Tobiáze do Prahy. Cestou ji doprovázela početná německá družina, která neměla být do země vůbec vpuzena. Na nátlak českých zlečtic jí nakonec bylo dovoleno vjet. První schůzka obou manželů po sňatku proběhla pravděpodobně v Kadani. Praha poprvé uvítala svoji královnu 4. července 1287. Ke korunovaci německého páru v tomto roce z neznámých důvodů nedošlo. Guta přicházela za svým manželem do Prahy pravděpodobně s instrukcemi od svého otce, aby zpečetila vazby otčím Závizem na mladého krále.⁵⁰ *Sítka na českém královském dvoře figuruje jako prodloužená ruka svého otce, která smruje Václava II. proti Závizovi z Falkenztejna a zejména co nejdál od rakouských zemí.*⁵¹

Krátce po Gutině příchodu do Prahy se Záviz z Falkenztejna rozhodl pro nové manželství. Záviz sňoubnabyv veliké pýchy manželstvím

⁴⁹ VANÍ EK, s. 397an.

⁵⁰ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 91. 95.

⁵¹ ANTONÍN, *Ke kořenům zahraniční politiky*, s. 45.

s královnou dříve zesnulou, necht I míti manželku z dcer zlehtic sob rovných⁵² Proto si za svou budoucí cho vybral Alobtu, sestru uherského krále Ladislava IV. Ladislavova pozice v Uhrách byla oslabena boji mezi tamními zlehtici a situaci prohlubovaly spory mezi uherským králem a Habsburky, což sblížilo Ladislava se Závizem. Ti stali se tak společnými spojenci proti habsburskému rodu. Falkenztejn si na cestu do Uher vzal klenoty z Kunhutiny a Přemyslovy pozostalosti. Jeho průvod byl stíhán zlehticem Heimannem z Lichtemburka, který Závize přepadl na úpatí železných hor a okradl ho o všechny klenoty.⁵³ Dívodem přepadáním I byl dříve již spor o vno Závizovy dcery, která byla manželkou výše zmíněného Heimanna.⁵⁴ Závize zachránil azyl v opatovickém klášteře. V době Závizova přejezdu do Uher pobývala Alobta v klášteře chráněná dominikánskými kněžkami. K útěku z kláštera jí pomohli uherští královští vojáci, kteří kněžky rozehnali. Satek byl uzavřen 23. března 1288 ve Stoličném Bělehradu a Záviz zůstal v Uhrách zestráčen.⁵⁵

3.2.2 Spor o Korutany

Základy nedvěry mezi Závizem a Rudolfem Habsburským mohly pramenit ze snahy obnovit svrchovanost českého krále nad dřívejšími panstvími Přemysla Otakara II. Zastrážce tohoto úsilí byl označen Záviz z Falkenztejna. Jediným písemným pramenem dokládající tyto snahy je dopis pocházející ze 17. března 1287, který zaslal Václav II. bavorskému biskupovi Arnoldovi.⁵⁶ V listu český král žádá biskupa, aby nevydal léna bavorského biskupství hraběti Menhartovi Tyrolsko-Gorickému, který byl jmenován římským králem Rudolfem za správce Korutan. Dále biskupovi připomíná, že tato léna držel již Přemysl Otakar II., a tudíž patří jemu. V dopise se Václav také zmínil, že několikrát

⁵² Zbraslavská kronika. *Chronicon aule regiae*, s. 62.

⁵³ ŽEMLIKA, s. 166.

⁵⁴ ANTONÍN, s. 51an.

⁵⁵ HÁDEK, s. 65.

⁵⁶ Z pramenů není znám přesný rok, část historiků se přiklání k roku 1286.

o tato léna neúspěšně žádá Rudolfa Habsburského a nepodaří se jim domáhat. V reakci na tento český nátlak předal korutanské vévodství Rudolf v léno Menhartu Tyrolskému. Menhart se v dohodě z 23. ledna 1286 vzdal nároku na Korutany ve prospěch Albrechta Habsburského. Krajsko, Rakousy, Štýrsko a Vindickou marku měl ve své správě Rudolfovi synové Albrecht a Rudolf.⁵⁷

Mezi lety 1287. 1288 probíhal spor mezi Václavem II. a Albrechtem Habsburským o území Korutan. K této rozdílnosti existuje pouze jediný písemný pramen, a to listina vydaná vévodou Albrechtem Habsburským v táboře mezi Lávou a Drholcem 20. května 1288. Tento dokument potvrzoval a na zestím síle prodloužoval písemní míru mezi králem Václavem a vévodou Albrechtem a je prvním dokladem samostatné Václavovy politiky.⁵⁸ Záležitostí tohoto sváru mohla být otázka vna královny Guty.⁵⁹ Zpovědní 40 000 tisíc hřiven stříbra měl český král získat jen 10 000 hřiven, za které ovšem dostal do zástavy říšské město Cheb. Cheb spravoval Přemysl Otakar II. pouze rok, po jeho smrti v roce 1278 se město navrátilo do rukou Rudolfa Habsburského. Z událostí kolem roku 1285 víme, že i přes návrat Václava II. do země, zůstal Cheb v moci římského krále.⁶⁰ Rozepře mezi Václavem II. a Albrechtem se snažila vyřešit Guta, sestra Albrechta Habsburského. Guta sjednala schůzku obou mužů u Znojma. Oba dvory měli na místo dorazit bez ozbrojenců, pouze v skromném doprovodu. Albrecht Habsburský tuhle část dohody nedodržel, když se dostavil i s ozbrojeným vojskem, což zapříčinilo Václavovu ústupnost a ponechání Korutan v habsburské správě. Albrechtovo chování však zřejmě ovlivnilo pozdější rozhodování českého

⁵⁷ ANTONÍN, s. 43. 45.

⁵⁸ Tamtéž, s. 48an.

⁵⁹ Rozsah Gutina vna byl součástí dohody 21. listopadu 1276 o písemní míře mezi Přemyslem Otakarem II. a Rudolfem Habsburským. Povědní částka vna byla vyšlelena na 40 000 hřiven stříbra, která měla být splacena po čtyřech 4 000 hřivnách ze statků ležících na levém břehu Dunaje směrem k českým hranicím. V roce 1278 bylo vna sníženo. Viz ANTONÍN, s. 56.

⁶⁰ ANTONÍN, s. 56an.

krále při volbě nového římského krále, při které Václav II. opomenul ambice habsburského pretendenta a podpořil Adolfa Nasavského.⁶¹

Spor o Gutino vno byl s konečnou platností vyřešen dle kroniky Přibíka z Pulkavy až v roce 1290. Rudolf sřuril eskému knížeti Václavovi deset tisíc hřiven stříbra jako vno, na n0 mu zastavil msto chebské s celým jeho územím.⁶² Chebsko získal Václav do své správy v říjnu 1291. Pozdější snahu o obnovu eské královské moci nad babenberským a sponheimským územím dokládá pouze jeden přímý pramen z roku 1287. V letech 1287. 1288 musel Václav řešit nejen rozpory se svým zvagrem Albrechtem, ale především domácí války mezi skupinami panstva a postavení Závize z Falkenztajna, kvůli čemuž neměl dostatek sil na přímé boje s Albrechtem Habsburským. První oficiální nátlak eské diplomacie usilující o obnovu nárok eského krále nad Přemyslovými územími datujeme do roku 1292 po volbě Adolfa Nasavského novým římským králem.⁶³

3.2.3 Záviz v pád

Během Závizova pobytu mimo eské země ztratil Záviz svůj vliv na Václava. S přetrháním Závizova působení na eského krále patrně pomáhala i Guta. I přes přítomnost Závizových přívrženců na důležitých politických postech v království Václav stále více důvěřoval biskupovi Tobiázovi a dalším církevním hodnostářům, kteří nebyli Falkenztajnovi nakloněni. Václavovi bylo svými stoupenci známo, že se ho Záviz chystá zradit a zabít, aby se mohl ujmout vlády. Václav zřejmě věděl o Závizově ústí při pádu svého otce Přemysla Otakara II. a i když zpočátku tvrzení o Závizově zradě nevěřil, neměl v jeho osobu již důvěru.

⁶¹ Tímto činem Václav porušil smlouvu, ve které se zavázal k podpoře Albrechta Habsburského při volbě římského krále, z roku 1290 danou Rudolfovi Habsburskému. ANTONÍN, s. 57an.

⁶² In: *Kroniky doby Karla IV.*, Marie Bláhová (ed.), Praha 1987, s. 381.

⁶³ ANTONÍN, s. 57an.

Po návratu do rodné země v létě 1288 si Záviz Oádné nebezpečí ani zranitelnost nepipouzt. Se svojí novou manželkou Alóbtou pobýval na svém hradě Svojanov, kde Alóbtá porodila jejich prvního potomka. Protože Záviz chtít takovouto skutečnost náležitě oslavit, na křest svého syna pozval jak českého krále, tak i uherského panovníka, svého zvěgra.⁶⁴ *sVáclav v té době uvil dvorským pomluvám a nabyl přesvědčení, že proti němu Záviz chystá převrat.*⁶⁵ Proto se Václav na Moravu obával zrady. Aby svého otčíma oklamal, přislíbil svoji ústast na křtu, ale Záviz ho měl z Prahy na Moravu doprovázet. Falkenztejn do Prahy přijel v lednu 1289. Václav ho zde nechal zatknout a poslat do vazby.⁶⁶ V útrokách Bílé v oě Pražského hradu Václav po Závizovi požadoval navrácení královského pokladu a nemovitostí, což Záviz odmítl, protože zmíněné majetky drží jen jako zástavu za 50 000 hřiven stříbra, které měla získat Kunhuta od Přemysla Otakara II. a nedostala je.⁶⁷ Protože Záviz své názory nezmenil a nepodvolil se, byl vydán rozkaz zemským soudem ke ztrátní hrdla a statku. S tímto jednáním nesouhlasili Závizovi příbuzní a přátelé, kteří se rozhodli pro odboj, při kterém byly nejvíce nieny statky biskupa Tobiáze.⁶⁸ V březnu 1290 odcestoval Václav se svou ženou do Erfurtu, hlavního centra císaře. Český král tam požádal Rudolfa o vojenskou pomoc proti vítkovskému odboji. Král Rudolf poslal do Čech svého syna Rudolfa, který měl společně s Václavem vzpouru zlomit.⁶⁹

Na jaře 1290 byl Záviz již druhým rokem v zňn, zmny však nastaly až v létě 1290. Před zemským soudem stanul Záviz pravděpodobně v červenci téhož roku. Proces ani d vody obvinění

⁶⁴ ŽEMLI KA, s. 167an.

⁶⁵ VONDRA, Roman, Václav II. In: *Historický obzor*, 17, s. 275.

⁶⁶ ŽEMLI KA, s. 168, srov. LIBOR, Jan, Proces se Závizem a promny královské vlády v letech 1289. 1290, *Český časopis historický*, 103, 2005, . 1, s. 10. Hovoří zde o zatčení již na podzim roku 1288.

⁶⁷ HÁDEK, s. 67an.

⁶⁸ ŽEMLI KA, s. 168.

⁶⁹ LIBOR, Jan, Proces se Závizem a promny královské vlády v letech 1289. 1290, *Český časopis historický*, 103, 2005, . 1, s. 19. 24.

nejsou z pramenů známy. Předpokládá se, že hlavními argumenty pro jeho odsouzení bylo zneužívání moci a skutky proti dobru království, přičemž oba dva důvody byly považovány za zradu krále.⁷⁰ Zároveň bylo Závizovo odsouzení posloužit Václavovi II. ke zdolání vítkovského odboje.⁷¹ Zemské soudní řízení rozhodlo o Závizov ztrát hrdla. O vykonání rozsudku se měl postarat Václav v nevlastní bratr Mikuláš Opavský. Vévoda vozil Závize po hradech držných Vítkovci a hrady získával pro svého krále. Velkou pékážkou se stal hrad Hluboká, který spravoval Vítek, Záviz v bratr. Vítek na svém panství držel jako rukojmí a z Kamenice, bratra biskupa Tobiáze, a z něj nevyl, že vévoda Mikuláš Závize na místě popraví, a proto odepel mu svůj hrad vydat. Mikuláš 24. srpna 1290 rozkázal Závize popravit.⁷² Vítek proto nechal vykonat popravu nad jezem z Kamenice.⁷³

Proces se svým otčímem byl pro Václava zřejmě velmi těžkou zkouškou, která ukázala, že se Václav II. stal panovníkem, který moc nad českým královstvím držel ve svých rukách a nehodlal se o ni s nikým dělit.

3.3 Panování a události do roku 1298

Václav započal svou samostatnou politiku již během procesu se Závizem z Falkenštejna z let 1289. 1290, což dokládá složení lenního slibu Kazimírem Bytomským hned v lednu 1289 a únorové jednání s Fridrichem Malým o územní výměnu.⁷⁴

V březnu 1289 se Václav II. vydal za svým tchánem Rudolfem Habsburským do Chebu. Při této příležitosti 4. března Rudolf potvrdil Václavovi a jeho dědicům říznický úřad a účast na volbě římského krále. Jednání mezi králi pokračovala až do následujícího měsíce. V listin

⁷⁰ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 108. 110.

⁷¹ FIALA, Zdeněk, *Přemyslovské dějiny*, s. 202.

⁷² Srov. VANÍČEK, *Velké dějiny*, s. 413. Závizovu popravu datuje na 4. červenec 1290.

⁷³ CHARVÁTOVÁ, s. 110.

⁷⁴ LIBOR, Jan, *Proces se Závizem a proměny královské vlády v letech 1289. 1290*, *Český časopis historický*, 103, 2005, č. 1, s. 10. 12.

datované na 13. dubna 1290 se Václav římskému králi Rudolfovi I. zavázal, že pokud Rudolf získá císařskou korunu, bude Václav volit za nového římského krále vévodu Rudolfa, mladšího syna krále Rudolfa I. V případě úmrtí římského krále Rudolfa I. před získáním císařské koruny měl český král volit novým římským králem rakouského vévodu Albrechta, staršího syna krále Rudolfa I. Habsburského. Jelikož vévoda Rudolf neváhal zesnul 10. května 1290 v Praze, v srpnu byly dojednány úmluvy o Albrechtově nástupnictví v říši.⁷⁵

V únoru 1290 získala Václavova politika nový rozměr, když se Václav začal snažit o získání Vratislavi v Polsku. Zde totiž 23. února 1290 zemřel spán celého Vratislavi Jindřich IV. Probus, Václavův bratranec v druhé generaci. Ve svém testamentu z 23. února, datum je totožný se dnem smrti, navrácel českému králi zpět Kladsko, které držel od roku 1278. V závěti vévoda Jindřich určil za svého nástupce v Malopolsku velkopolského vévodu Přemysla II., českého krále Václava II. stanovil za obhájce práv Jindřichových nástupců a dle Jindřicha Hlohovského. Jindřich Hlohovský se měl dle závěti stát pánem Vratislavi, ale na tomto území si činil vztíž nárok vévoda Jindřich Lehnický, dřívejší zástupce Jindřicha IV. Proba. Z dle Vratislavi se považoval i Václav II., který se odvolával na písemný závazek Jindřicha IV.⁷⁶ Do této situace vstoupil římský král Rudolf, který 22. února 1290 vydal listinu, která ustanovila, že dle Jindřichových lén se stal český král. Tento dokument doplňovaly další dvě písemnosti z konce září téhož roku, které jmenovaly Václava II. dle Vratislavi a Slezska.⁷⁷ I přesto, že Vratislav byla silně poměněná, neměly zde listiny římského krále žádnou právní váhu. Místní a část zlechty si zvolili za svého pána Jindřicha Lehnického, známého jako Jindřicha V., který se stal novým prozatímním pánem

⁷⁵ LIBOR, Jan, *Proces se Závazem a proměny královské vlády*, s. 19. 28.

⁷⁶ VANÍČEK, s. 417.

⁷⁷ BAR, Přemysl, *Vratislavský vévoda Jindřich IV. Probus a poslední Přemyslovci*, *český časopis historický*, 106, 2008, . 4, s. 781. 784.

vratislavského území.⁷⁸ Po Jindřichov pohřbu v červenci 1290 se český král vrátil do země za doprovodu míšeňského probozta Bernarda z Kamence, jenž v budoucnu působil na královském dvoře jako rádce, ministr a významný diplomat.⁷⁹

S pomocí všech tří listin chtěl Václav ovládnout i Malopolsko v etn. Krakovska, k čemuž mu zmíněné dokumenty nepomohly.⁸⁰ Pánem Malopolska se Václav stal ještě na podzim 1290 po dohodě s Přemyslem II. Velkopolským, který postoupil Václavovi všechny své nároky na Malopolsko. Za to se mu Václav odvděčil vyplacením finanční náhrady a pravděpodobně zprostředkoval smlouvu mezi Přemyslem II. a braniborskou princeznou Markétou. Na území Malopolska poprvé vstoupilo Václavovo vojsko na jaře 1291, proti čemuž se postavil uherský král Ondřej III. a část krakovské zlechty včetně šégoth, krakovským kastelánem.⁸¹ Po ovládnutí Krakovska české vojsko postupovalo do Sandoměska, které bránil Vladislav Lokýtek (Łokietek), břešský údělný kníže vládoucí v Sandoměsku, s pomocí uherského spojence. Lokýtkův odpor zlomil Václav II. v roce 1292 válečnou výpravou, ke které se připojovali i polští zlechtici, což přimělo Lokýtka ke kapitulaci.⁸² Mezi stranami došlo k uzavření dohody, v podobě písemní, po kterém se Václav stal vévodou krakovským a Vladislav Lokýtek vévodou sandoměským. Místodržitelem Krakovska český král ustanovil Boleslava Opolského a kancléřem Jindřich Kvase.⁸³

Václav II. měl v Polsku zájem o konsensuální a ploznou vládu, nechtěl, aby jeho odpůrci byli vyháněni. Tento způsob vlády byl vyhovující v rámci výstavby soustátí obou zemí a vládní principy byly zaneseny do dvou litomyzlských privilegií z 1. září 1291, přičemž první privilegium bylo určeno pro celé Malopolsko a v podstatě znamenalo

⁷⁸ VANÍ EK, s. 418.

⁷⁹ LIBOR, Jan, *Proces se Závizem a proměny královské vlády*, s. 27an.

⁸⁰ BAR, Přemysl, *Vratislavský vévoda Jindřich IV. Probus a poslední Přemyslovci*, 784.

⁸¹ VANÍ EK, s. 421.

⁸² MELICHAR (ed), *Václav, Dvě jiny Polska*, Praha 1975, s. 77.

⁸³ VANÍ EK, s. 422.

první kodifikované práva a svobody občanů v etn ochranu biskupa a církevních institucí. Český král přijal spolum vládu složenou z biskupa, vyšších úředníků a představitel starých rodin. V litomyšlských výsadách je zahrnuto i udělování úad pouze s panovníkovým souhlasem, dotace daným úadím a prohlázení krále, že nezavede žádnou novou daň. Druhé privilegium *suppa salis* bylo vydané pro biskupa Pavla a krakovskou kapitolu a týkalo se zajistění desátek z tůby soli.⁸⁴ Jednání mezi oběma dvory zprostředkovával hnozenský probošt Prokop, který se později stal krakovským biskupem.

V polovině července 1290 se Václavova pozornost obrátila k Itálii, protože ve Španělsku zemřel římský král Rudolf Habsburský. Byl panovníkem, který dokázal vyřešit rozpory v Itálii a vytrhnout z nich maximum.⁸⁵ Zároveň ale dokázal splnit téměř vše, co si předsevzal. Jen nikdy nebyl korunován římským císařem a nesplnil svůj křesťanský závazek, který dal papežovi Řehoři X. Ke konci své vlády kladl prospěch vlastního rodu nad Itálii.

Po smrti římského krále Rudolfa I. byl jeho syn Albrecht představen, že bude pokračovatelem habsburské vlády v Itálii. V době bezvládní za římské statky a území odpovídal falckrab Ludvík Rýnský. Arcibiskup kolínský využil své kurfišské hodnosti a do voleb o římskou korunu navrhl Adolfa Nasavského, vynikajícího vzdělaného válečníka. Proti Albrechtovi se postavil hrabě, jenž sliboval udržení míru a vedení králové výpravy do Palestiny. Schůzka kurfišská se konala ve Frankfurtu nad Mohanem v dubnu 1292, kam Václav místo sebe vyslal diplomatickou misi, které se účastnili Hynek z Dubé, Dobez z Bechyně a Albert ze Žemberka, včetně proboštem Bernardem. Kurfišští, aby zamezili dvojím volbám, při jednání předali své hlasy mohouškému arcibiskupovi.⁸⁶ Adolf Nasavský byl zvolen 5. května 1292 a korunován 24. června téhož roku.⁸⁷ Díky české podpoře během volby vyjednal Bernard výhody: ob

⁸⁴ *Suppa salis* v českém překlade solní dpa.

⁸⁵ ŽEMLIKA, s. 175.

⁸⁶ VANÍEK, s. 422. 427.

⁸⁷ RAPP, *Svatá říše*, s. 193.

královské rodiny mly být spojeny s atkem, Václavovi mla být potvrzena expanze za Kruzné Hory a p íslib vy ezení nárok eského krále pocházející z doby P emysla Otakara II.⁸⁸ Ovzem postavení nového ímského krále nebylo silné, vlastnil pouze pár dr0av na dolním Rýn . Tohle území mlo menzí rozsah ne0 d ív jzí oblasti Rudolfa Habsburského, jeho0 p íklad vedl Adolfa kup edu a chystal se rozzít své územní dr0avy. Po slavnostní korunovaci v Cáchách v ervnu 1292 nap tí mezi ním a Albrechtem Habsburským nepolevovalo. Albrecht, který dr0el ízské korunova ní klenoty, se stále nesrovnal se svoji prohrou. Proto se mohu ský arcibiskup Gerhard a falckrab Ludvík sna0ili oba mu0e usmít na podzim 1292 na sch zce v Hagenau. Zde Albrecht p edal Adolfovi ízské klenoty a Adolf vydal Albrechtovi v léno Rakousy a Ťtýrsko. Na práva eského krále na toto území bylo zapomenuto. Václav o území Rakous a Ťtýrska bojovat nehodlal, jeho expanzivní politika ji0 sm ovala na sever, konkrétn do Polska.

V Polsku Václav obsadil Malopolsko v etn Krakovska, zbývalo obsadit Sandom sko, které spravoval Vladislav Lokýtek. eský král získal podporu hornoslezských Piastovc , P emysla II. Velkopolského a díky s atkové politice i mazovského kní0ete Boleslava, který se o0enil s Václavovou sestrou Kunhutou.⁸⁹ Václava podpo il i jeho d ív jzí poru ník Ota Braniborský. Výpravu do Polska vedl Václav osobn . Ve slezském Opolí p ijal lenní hold od kní0ete opolského, ratibo ského a t zínského, nechal se pasovat na rytí e a pokračoval do Sandom ska. Vladislav Lokýtek dlouho nevzdoroval, byl vytla en do Kujavska a na konci zá í 1292 kapituloval. Kní0e se vzdal vlády v Sandom sku a zárove musel p ijmout od Václava II. v léno své rodové dr0avy a p ísahat, 0e se proti eskému králi u0 nikdy nepostaví.⁹⁰ Na území Polska Václav II. zavedl instituci hejtmana i starosty, nechal reformovat

⁸⁸ VANÍ EK, s. 422. 427.

⁸⁹ Kunhuta 0ila od roku 1277 v klázte e, ale kv li svatb s Boleslavem klázter opustila. Viz ŽEMLI KA, s. 178.

⁹⁰ ŽEMLI KA, s. 177an.

soudnictví a mincovnictví, ale dodr0oval závazky, které uvedl v litomyzlských privilegiích.⁹¹

V roce 1293 se obnovil kontakt mezi Václavem II. a Albrechtem Habsburským. V tomto roce navštívil Albrecht Prahu a na Vánoce odcestovali eztí královztí manželé do Vídn . V zá í 1294 získal Václav p íslib, 0e pokud zem e bezd tný vévoda Fridrich, obdr0í jako d dictví území Drá0 an. Dohodu dojednal Petr z Aspeltu, který v této dob p sobil v ele eské diplomacie. Zastával po roce 1294 takté0 funkci vyzehradského probozta a eského kanclé e. Petr byl jedním z nejuv tších vzd lanc své doby, léka a diplomatický poradce jak u Václava II., tak u Albrechta Habsburského.

Ke konci 13. století byl Václav II. silným st edoevropským panovníkem, ale prozatím nebyl korunovaným polským králem. Korunovace m la docílit cesta kaplana mistra Alexia do íma. Zárove m l Alexius dojednat navázání p íbuzenských vztah mezi P emyslovci a ímským rodem Orsini. Nejuv tším argumentem panovníka Václava pro polskou korunovaci byla dr0ba Krakova, jen0 byl pova0ován za tradi ní sídlo polských král . P í jednání o polské korunovaci Alexius úsp zný nebyl, proto0e zpronev il královské peníze a byl zabit svým sluhou. Jeho jedinou zásluhou bylo sjednání s atku mezi eským a ímským rodem, mezi Václavovou dcerou Jitkou a Gentilem Orsini.⁹² V roce 1294 pape0 Celestýn V. abdikoval. Konkláve zvolilo v prosinci novým pape0em kardinála Benedikta Gaetaniho z Anagni, který p ijal jméno Bonifác VIII.⁹³

Václavova presti0 v Polsku byla zasa0ena v ervnu 1295, kdy se v Hn zdn polským králem nechal korunovat vévoda P emysl II. Velkopolský. Korunovace byla výsledkem diplomatické politiky

⁹¹ VANÍ EK, s. 429.

⁹² Tamté0, s. 431. 435.

⁹³ Bonifác VIII. za svého pontifikátu 1295. 1303 vydal t i významné pape0ské buly. První *Clericis laicos* (*Klerici laik m*) vystoupil proti francouzskému králi Filipovi IV. Bula zakazovala zda ovat duhovenstvo bez souhlasu kurie. V roce 1301 vydal bulu *Ausculta filii* (*Poslyz synu*), ve které pohrozil francouzskému králi. T etí se nazývala *Unam sanctam* (*Jednu svatou*) a uvád la existenci jednotné katolické církve a shrnovala pom r mezi duchovní a sv tskou mocí. Viz. KOWALSKI, Jan Wierusz, *Encyklopedie pape0ství*, Praha 1994, s. 99. 101.

arcibiskupa Jakuba Winkla, který se zřejmě obával rozvoje Krakova pod mocí českého krále. Přemyslova koruna se vztahovala jen na Velkopolsko, které měl ve svém držení. Václav II. proti Přemyslov korunovací protestoval, ale marně, korunovace byla legitimní.⁹⁴ Zásadní změna nastala v únoru 1296, kdy Přemysl II. Velkopolský zesnul. Král byl zepaden a ubit v Rogoznu skupinou velkopolských velmožů a braniborských markrabat, se kterými vedl dohady o území na severu Polska. Václav II. se tak stal nejvýznamnějším kandidátem na polskou korunu, před jejím získáním ho zaměňovala situace v říši.⁹⁵

Albrecht Habsburský se nehodlal vzdát ambicí na římskou korunu i přesto, že Adolf Nasavský stále upevňoval svoji pozici. S Adolfem Nasavským udržoval dobré styky český dvůr. V dubnu 1296 se konala schůzka obou králů, aby dojednali smlouvu mezi svými dcerami, přičemž Adolf v syna Ruprecht se měl oženit s Václavovou dcerou Anežkou. Anežka ovšem předem zesnula a její smrt zřejmě zapříčinila ochladnutí vztahů mezi Václavem II. a Adolfem. Český král se od římského odkláníl, což činili i další Adolfovi dřívejší spojenci, protože údajně neplnil své předvolební sliby. Adolf si zřejmě uvědomoval, že Václav II. byl jeho silným spojencem, a proto se opětovně snažil pražský dvůr si naklonit.

I přes Adolfovu snahu jezdit v roce 1296 vyjádřil Václav svoji podporu Albrechtu Habsburskému, který využil korunovační slavnosti v letech 1296-1297 k agitaci mezi shromážděnými knížaty. V únoru 1298 Albrecht nabídl českému králi držbu Chebska, území v Horní Falci a za hřebeny Kruzných hor a zároveň přislíbil, že stvrdí výsady českých králů a zprostí je téměř všech povinností k říši.⁹⁶ V Mohu 23. června 1298 proběhlo setkání kurfiřtů pod ochranou Albrechta Habsburského. Volitelé, kteří nemohli do Mohu přijet, poslali své zástupce. Proti Adolfovi se nepostavil jen trevírský arcibiskup, ostatní s jeho odvoláním

⁹⁴ VANÍ EK, s. 433. 435.

⁹⁵ ŽEMLI KA, s. 181.

⁹⁶ VANÍ EK, s. 445.

souhlasili. Adolf Nasavský byl obviněn z přečinů proti řízi a zbaven vlády ve Svaté řízi římské národa německého. Zástupce kurfiťt svými hlasy poté zvolili novým římským králem Albrechta Habsburského. Adolf se zvolením Albrechta římským panovníkem nesouhlasil a za římskou korunu byl ochotný bojovat. K bitvě mezi Adolfem Nasavským a Albrechtem Habsburským došlo v červenci 1298 u Göllheimu poblíž Mohuče.⁹⁷ V této bitvě 2. července Adolf Nasavský padl a Habsburkům se opět otevřela cesta k moci. Po Adolfově smrti se Albrecht svého úřadu vzdal a požádal kurfiťty o novou volbu, která skončila jeho jednohlasným zvolením.⁹⁸ Římským králem byl Albrecht korunován v CÁCHách 24. srpna 1298.⁹⁹

V době göllheimské bitvy byl Václav II. již korunovaným českým králem. Před korunováním byly přeneseny ostatky Přemysla Otakara II. do svatovítské katedrály z Aněšského kláštera ve Znojmě. Václav nechal vyhotovit nové korunovační klenoty, které se v českých zemích nedochovaly. Královská korunovace Václava a Guty proběhla za velké slavnosti 2. června 1297 ve svatovítské katedrále. Václav byl při aktu posvěcen, pomazán a ozdoben královskými klenoty mohušským arcibiskupem Gebhardem za asistence dalších církevních osobností. Následující den dal český král položit základní kámen nového klášterního kostela u Prahy na Zbraslavi. Dva týdny po korunovaci, 18. června, nečekaně zesnula královna Guta.¹⁰⁰

Důvodem náhlého úmrtí Guty byly zejména poporodní komplikace. Poslední potomek královského páru se narodil v druhé polovině května, třináct dní před korunováním. Pravděpodobně byla královna během období již nemocná a její oslabený organismus neunesl namáhavost ceremoniálu. Guta bylo dvacet šest let a po boku svého manžela měla deset let, za kterých porodila svému choti deset dětí, čtyři chlapce a šest

⁹⁷ KRIEGER, Karl-Friedrich, *Habsburkové ve středověku*, Praha 2003, s. 78an.

⁹⁸ RAPP, *Svatá říze*, s. 194.

⁹⁹ VANÍČEK, s. 445.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 441. 443.

dívek. První syn Přemysl Otakar se dožil pouze zeti m síc . Dvojata Václav, budoucí Václav III., a Anežka se narodila 6. října 1289, Anežka zemřela v roce 1296, poté se přizly na sv t Anna a Elízka, známá jako Elízka Přemyslovna. Další tři potomci se nedožili d tského v ku.¹⁰¹

¹⁰¹ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 159an.

4 EVROPSKÁ POLITIKA

Události a události z let 1290. 1298 jasn ukazovaly, že Václav II. jako český král nehodlá stát ve stínu habsburského rodu. Jeho expanzivní politika se lišila od strategie otce Přemysla Otakara II., který expandoval do zemí jižně od českého království, zatímco Václav směřoval na sever.

4.1 Vnitřní poměry a rozvoj českých zemí

4.1.1 Objevení stříbra a mincovní reforma

Zásadní obrat ve vývoji českých zemí nastal po objevení stříbrné rudy v Kutné Hoře v 90. letech 13. století. Zkušenosti s těžbou rudy měly české země již od první poloviny 13. století. V té době bylo stříbro nalezeno v oblasti Jihlavy a dnešního Havlíčkova Brodu. Za vlády Přemysla Otakara II. v druhé polovině 13. století našli horní inspektoři rudu na území mezi Čáslaví a Kolínem.¹⁰² Z Kutné Hory se před rokem 1300 stala osada charakteru neuspořádaného hornického města, kde se používala vyspělá technika a organizace práce, přičemž tyto faktory napomohly město proměnit v jedno z nejvýznamnějších těžebních míst tehdejší Evropy, které produkovalo třetinu evropské těžby stříbra.¹⁰³

Hornická osada *Antiqua Cuthna* vznikla v 70. letech přibližně kapli Vzech svatých nedaleko Malína, slavníkovské mincovny. Město bylo založeno v blízkosti dolů, které se nacházely na půdě sedleckého kláštera a pražské kapituly. Do Kutné Hory se sjížděli horníci z celé střední Evropy i českých hornických měst. Rozvoj města byl ovlivněn blízkostí střížek na Vysočině a horní správou, kterou vykonávali urbáři.¹⁰⁴ Díky těmto dvěma rysům a s pomocí výkonné techniky, výrobní a právní organizace se docílilo intenzivních úspěchů. Do města z Prahy a Jihlavy přicházeli

¹⁰² CHARVÁTOVÁ, Václav II., s. 180an.

¹⁰³ PAULIŘ, Petr, MIKUŘ, Miloslav, *Stříbrná stezka - hornická naučná stezka v Kutné Hoře*, Kutná Hora 1998, s. 3an.

¹⁰⁴ Urbáři neboli urbáňští starostové, byli úředníci, kteří spravovali královský podíl na zisku při dolování dolů.

tzv. kverkové, horní podnikatelé, kteří zde vytvořili kapitálově silné podniky. Kverkové si do svého oboru volili perkmistry, mistry hor, jejichž úkolem potvrdovali urbáre i. Horní podnikatelé mohli pronajmout povrchové i podzemní doly, které v případě neschopnosti zvládnout tyto mohli pronajmout havířům a druhotným nákladníkům. Dalšími oborovými stáby byli poručníci, právní zástupci podnikatelů, a tzv. erckauféři, kteří vykupovali rudu a dále ji zpracovávali v hutích.¹⁰⁵

Václavova mincovní politika zpočátku navazovala na dobu Přemysla Otakara II., protože tyto mince by byly brakteáty, jejichž kvalita neustále klesala.¹⁰⁶ Teprve rozmach těžby stříbra na území Kutné Hory umožnil českému králi provést mincovní reformu.¹⁰⁷ V roce 1300 nechal Václav II. založit Vlážský důl, kde se od téhož roku razil pražský groz.¹⁰⁸

Český král chtěl provést novou reformu, což neefektivně, proto pozval do země tři italské znalce - Rinieriho, Aparda Donatiho a Cyna Lombardiniho. Tito tři muži vytvořili v zeměch konsorcium, které novou mincovnu upravilo a uskutečnilo. Reforma byla provedena v roce 1300, kdy byla zrušena dosavadní mince a od června téhož roku byl ražen pražský groz, kvalitní mince a podklad nové grozové mince. Groze se razily z kvalitního mincovního kovu s vysokým a stálým obsahem stříbra, jednalo se silnou a těžkou minci vážící 3,8 gramu. Na aversu mince byla vyražena královská koruna a nápis WENCELAUS SECUNDUS DEI GRATIA REX BOEMIE, na reversu přemyslovský znak dvouocasého lva ve skoku a nápis GROSSI PRAGENSES. Nová mince se stala ukázkou bohatství českého krále. Pražským grozem se platilo nejen v zeměch a na Moravě, ale dávali mu přednost i obchodníci z okolních zemí.¹⁰⁹

Podíl na zisku z Kutné Hory představovala pro Václava II. a jeho následovníky hlavní příjmem královské pokladnice, díky kterému byla

¹⁰⁵ VANÍ EK, s. 537. 540.

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 544.

¹⁰⁷ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 181.

¹⁰⁸ VANÍ EK, s. 541.

¹⁰⁹ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 182an.

umožnila mincovní reforma.¹¹⁰ Raoba pražského groze a souvisejícím nová reforma jsou dodnes vnímány jako jeden z nejvýznamnějších státnických pokynů Václava II., kterým překonal ostatní středoevropské panovníky. Reforma byla velmi promyšlená a díky ní se zlepšila nejen hospodářství celé země, ale i postavení českého království ve středoevropské oblasti.

4.1.2 *ius regale montanorum*

Nalezení stříbrné rudy vedlo k velkému přílivu horníků do Kutné Hory, čímž se stala nejvýznamnějším výrobním okrajem v českém království. Protože horní provoz a jeho majetkoprávní otázky byly složité, musel se tomuto odvětví dát řád a zabezpečení i po právní stránce. V českých zemích již existovalo *Jihlavské horní právo*, kterým se řídila v téžina m st. Jihlava však nechtěla své právo Kutné Hoře propůjčit, proto do situace zasáhl panovník, který se rozhodl pro vytvoření zcela nového horního zákoníku. Zákoník nazval *ius regale montanorum Královské právo horníků*, kterým se měli řídit všichni horníci v zemi.¹¹¹ Nové právo dávalo králi možnost disponovat nerostnými surovinami v zemi, přičemž nezáleželo, kdo byl vlastníkem daných pozemků.¹¹² Autorem zákoníku pravděpodobně byl italský profesor obojího práva Gozzo z Orvieta, kterého nechal na český dvůr povolat Václav II., aby zde sestavil seznam zemského práva. Zákoník byl sepsán v letech 1300-1305, obsahoval čtyři knihy, které upravovaly podmínky těžby, povinnosti a pravomoci těžební, sociální otázky havířů, postavení a pravomoci správních úředníků. Součástí bylo také pojednání o horních soudech a vedení konfliktů v horních záležitostech. O jeho kvalitě vypovídá i fakt, že tento zákoník byl v českých zemích používán až do druhé poloviny 19. století a stal se základem horního zákonodárství i v dalších zemích.¹¹³

¹¹⁰ FIALA, Zdeněk, *Přemyslovské země*, s. 177an.

¹¹¹ Tamtéž, s. 183-185.

¹¹² PAULIŇ, Petr, MIKUŇ, Miloslav, *Stříbrná stezka*, Kutná Hora 1998, s. 4.

¹¹³ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 185an.

4.2 Zisk polské koruny

Zvláštností Polska bylo to, že jeho území vedle říše i Uher tvořilo nezávislou právní soustavu a bylo nezávislé na říši. Polsku ale chyběla jednotná královská moc. O polskou královskou korunu mohly usilovat jen dvě oblasti, a to Velkopolsko a Krakovsko jakožto historické země Polska.¹¹⁴

Po smrti Přemysla II. Velkopolského v roce 1296 se polský královský trůn uvolnil. Ve své závěti označil Přemysl II. za svého dědice Jindřicha Hlohovského, který byl ovšem velmožem a rytířem odmítnut a zvolili si za knížete Vladislava Lokýtku.¹¹⁵ O velkopolský trůn usiloval ještě jeden Piastovec, a to Jindřich Hlohovský. Oba dva pretendenti udržovali styky s českým dvorem. Lokýtkova vláda, zemský mír i jeho finance ve Velkopolsku nebyly příliš úspěšné. V roce 1298 se však knížetem ve Velkopolsku na žádost tamní elity stal Jindřich Hlohovský. Lokýtek se i přesto snažil vládu udržet a zlepšit vztahy s českým královstvím, proto se v srpnu 1299 zavázal složit za 4 000 hřiven stříbra lenní slib v Praze o Vánocích téhož roku, čímž dal najevo úpadek své moci. Velkopolská zlechta vnímala Václava II. jako mocného a schopného vládce, který dokáže udržet v zemi mír. Tato polská politická elita společně s církevními preláty rozhodla o tom, že Velkopolsko bude spojeno s českou personální unií a povolala Václava na polský trůn. Aby byly vládní nároky podpořeny, dojednal se s atekem Václava II. a Rychenzou (Richenzou, Ryksou), nazývanou v českém prostředí Rejkou, dcerou Přemysla II. Velkopolského. Ruku budoucí polské královny Václav přijal až z rukou polského poselstva. Společný syn královského páru měl založit polskou sekundogenituru a opětovně odpoutat polskou korunu od české, a to v dynastické unii. Druhá svatba českého krále Václava II. se konala v srpnu 1300. I po této svatbě prakticky nešli novomanželé spolu,

¹¹⁴ VANÍ EK, s. 447.

¹¹⁵ MELICHAR (ed), *Dějiny Polska*, s. 78.

mladá dvanáctiletá Rejka byla Václavem dána do výchovy Gryfin, sestře její zesnulé královny Kunhuty.¹¹⁶

Po zasnubách s Rejkou se český král rozhodl k vojenskému tažení do Polska, aby si podrobil velkopolské území a oblasti zesnulého polského panovníka Přemysla II. Velkopolského. O cestě do Polska neexistují žádné doložené písemné prameny, ale je pravděpodobné, že Václav v průchodu byl klidný, protože: *sõ jako vládce Polska byl pln právn podložen a ovládnutí Polska představovalo výsledek české diplomacie a nikoliv vojenské výpravy.* Václavova vláda byla přijata i v Gdaňském Pomorí, které bylo od roku 1294 propojeno s územím Velkopolska.

Vladislav Lokýtek udržel své postavení pouze v malé části Polska a před českým vojskem z Velkopolska uprchl zřejmě za pomoci Boleslava Mazovského.¹¹⁷ Nejdlíve pobýval v Uhrách, poté v Itálii. Václav II. byl přijat jako vlada Velkopolska, jeho postavení utvrzovala královská korunovace, která se uskutečnila na přelomu srpna a září 1300 v Hnězdě, kde zároveň vykonal pasování na rytíře. Slavnostní akt korunovace provedl arcibiskup Jakub Vinko bez schválení papeže Bonifáce VIII., za to se souhlasem římského krále Albrechta Habsburského.¹¹⁸ Po korunovaci v Hnězdě se Václav II. tituloval *DEI GRATIA BOHEMIAE ET POLANIE REX*, čímž dával najevo vládu nad celým územím Polska, a kolik vzem polským zemím nevládl. Jeho svrchovanost neuznávali dobrzy český kníže Siemovit, dolnoslezský kníže Jindřich a jaworsko-svídnický kníže Bolek.¹¹⁹ *Spřijetí polské koruny m lo pro Václava II. velký politický a prestižní významõ* protože byl majitelem dvou korunovaných erbovních zvířat, a to lva a orlice, přičemž obě zvířata prezentovala nevhodnotnějí středověké panovnické

¹¹⁶ VANÍ EK, s. 448. 451.

¹¹⁷ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 172an.

¹¹⁸ VANÍ EK, s. 451an.

¹¹⁹ MELICHAR, *D jiny Polska*, s. 81.

ctnosti.¹²⁰ Václav II. vynechal vezkeré kní0ecí tituly a jednal ji0 jako král eský a polský. Jednotlivá polská území byla i pod Václavovou správou vedena odd len a docházelo k strukturálnímu p elomu p i budování státu. Funkce vojevod a kastelán byly omezeny a vedoucí pozice zaujali starostové, p i em0 do ela Velkopolska se postavil král v nevlastní bratr Mikuláz Opavský a i do ostatních zemí byli na tyto ú ady posíláni velmo0i z ech. ezí zlehtici nebyli toti0 sou ástí místních vazeb, znali eské zemské právo, vyznali se v m stské ekonomice a propagovali stejnou politickou linii, co0 zaru ovalo politickou stabilitu regionu.¹²¹ K úplnému soust ed ní polské zemské vlády pod eskou správou nedozlo, v ka0dé zemi dále p sobily dvorské a zemské hodnosti polských vojvod , kastelán a soudc , i kdy0 jejich pravomoci byly omezeny. Hranice piastovských úd l nemohly být úpln likvidovány, tak0e i nadále bylo Polsko komplexem r zných stát a zemí, ovzem pod jednotnou politickou vládou, která likvidovala feudální anarchie v jednotlivých územích a obnovovala vnit ní mír.¹²²

4.3 Uherská koruna

Po získání polské královské koruny byla moc P emyslovc na vzestupu. Pokud cht l Václav II. soupe it s ízí o hegemonii ve st ední Evrop , bylo pro jeho vládu vhodné dosáhnout další panovnické koruny. Tato p íle0itost se Václavovi naskytla v roce 1301.

V letech 1290. 1301 vládl v Uhrách král Ond ej III. z rod Arpádovc . Ji0 v dob Ond ejovy vlády probíhal v Uhrách zápas o d dické nároky mezi Arpádovci, Habsburky a neapolským rodem Anjouovc , které podporoval i pape0 Bonifác VIII.¹²³ Ond ejova vláda si nezískala d v ru mnoha uherských zlehtic , magnát , k nim0 pat il i mocný magnát Matúz Csák. Anjouovské nároky na svatozt pánskou

¹²⁰ VANÍ EK, s. 453.

¹²¹ Tamté0, s. 453an.

¹²² MELICHAR, s. 82.

¹²³ SOMMER (ed.), *P emyslovcj*, s. 326 an.

korunu byly odvozeny z manželství neapolského krále Karla II. Neapolského s Marií, druhou sestrou zavražděného uherského krále Ladislava IV. Ondřej proto hledal podporu své moci i v zahraničí, kterou našel u Přemyslovců a Habsburků. Tehdy se Ondřej oženil se sestrou Albrechta Habsburského a svou dceru Alžbětu zasnoubil synovi českého krále, taktéž Václavovi. Situace se změnila po počátku 14. století. Neapolský král Karel I. Robert, vnuk Karla II. Neapolského a známý také jako Karel Robert z Anjou, připlul k chorvatským břehům a byl v roce 1300 korunován tamním králem, ale již neměl dostatek síly, aby ohrozil uherského krále. Zásadní zlom do daného stavu přinesl leden roku 1301, kdy zesnul Ondřej III. a Arpádovci vyměnili po meči.¹²⁴ Nároky na uherský trůn opětovně projevil Karel Robert. Část uherské zlechty se ale ohlížela po jiném panovníkovi, a to po snoubenci arpádovské princezny Alžběty, Václavovi.

Václav II. se rozhodl přijmout uherskou kandidaturu pro svého syna i přesto, že se o uvolněný trůn ucházel také Karel Robert z Anjou. Za kandidaturou českého prince stála podpora velmožů z Horních Uher, kteří zastávali nejvyšší dvorské úřady a mezi nimi náležel i již zmíněný Matúž Csák.¹²⁵ Sněm v Budín v květnu 1301 zvolil českého prince Václava za děkatele uherské koruny, s čímž souhlasila i většina ústřední uherské zlechty.¹²⁶ S tímto rozhodnutím se nechtěli smířit Anjouovci. Reprezentant Anjouovců, ostihomský arcibiskup Jáchym, se rozhodl pro korunovaci Karla Roberta v Ostihomí. Protože tradičním uherským korunovačním místem byl Stoličný biskupský lehrad, Karlovu korunovaci uherský sněm neuznal a nadále podporoval českého prince.¹²⁷ V únoru 1301 se konala oficiální jednání poselstva uherského sněmu a Přemyslovců v Brně, kde český rod kandidaturu přijal. Zároveň se Přemyslovcům zavázali, že v Uhrách budou nadále dodržovány svobody, které

¹²⁴ ŽEMLIKA, s. 188.

¹²⁵ VANÍEK, s. 459an.

¹²⁶ MARÁZ, Karel, *Václav III.*, české Budějovice 2007, s. 34.

¹²⁷ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 189.

formuloval již Ondřej III. Princ Václav byl v srpnu v Hodonín prohlášen za přirozeného legitimního krále v Uhrách.¹²⁸ Z Hodonína do Uher mladého Václava doprovázel stoupenec Přemyslovců Jan Muskata, krakovský arcibiskup. Korunovace českého prince se konala 27. srpna 1301 ve Stoličném Bělehradu.¹²⁹ Při tomto slavnostním aktu přijal Václav III. jméno Ladislav V. po uherském panovníkovi a svatci.

Korunováním Václava III. uherským králem získali Přemyslovci i významné střeoevropské koruny, což znamenalo pro český panovnický rod politický vzestup a vrchol své moci. Území ovládané přemyslovským rodem se od roku 1278 více než zdvojnásobilo. Součástí územních zisků byly také záporné skutečnosti, a to především obrovské výdaje pro českou pokladnu.

¹²⁸ VANÍČEK, s. 461an.

¹²⁹ MARÁZ, *Václav III.*, s. 35.

5 KONEC VLÁDY

5.1 Boje s nepříteli

Panování Ladislava V. v Uhrách si zpočátku udržovalo podporu v zemi tamní zlechy, což dosvědčovalo i aristokracií odmítnutí korunovace Karla Roberta z Anjou uherským králem v Ostihomí. Do tohoto stavu ovšem zasáhl papež Bonifác VIII., který měl dle svého názoru právo rozhodovat o svatozářské koruně jako o uvolněném papežském lénu. Bonifác VIII. přitom podporoval kandidaturu Karla Roberta na uherský trůn velmi slabý, ale přesto českému králi Václavovi II. vyetl korunovaci jeho syna bez papežského svolení.¹³⁰ Příčinou této tolerance byl momentální konflikt mezi papežem a římským králem Albrechtem Habsburským.¹³¹ Z tohoto důvodu si papež nechtěl znepřítelit český dvůr a patrně doufal, že se Přemyslovci uherského trůnu vzdají kvůli vysokým nákladům, které doprovázely uherskou politiku.¹³² První rozepě mezi českým královstvím a papežským stolcem nastala v roce 1301, kdy Bonifác odmítl volební právo uherské zlechy, protože je údajně tamní zlecha podízená papeži.¹³³ Bonifác VIII. vyslal v květnu 1301 do Uher svého legáta Mikuláze z Ostie, tedy jezeň před Václavovou korunovací. V říjnu 1301, po korunovaci Václava III., přizel legátovi od papeže dopis, v němž byla naznačena papežská ofenzíva proti Přemyslovcům a jejich spojencům.¹³⁴ Domněnka o zeknutí se uherské koruny českou stranou papeže definitivně opustila v úervnu 1302 po schůzce s vyslancem Václava II., mistrem Oldřichem z Pabnic. Mistr Oldřich Bonifáce oádal, aby uznal Václava III. uherským králem, protože české nároky na uherský trůn jsou významnější, než oprávnění Karla

¹³⁰ Taktéž korunovace Václava II. polským králem proběhla bez souhlasu papežského stolce, k čemuž doposud Bonifác nepřikládal negativní úinek. Polsko i po Václavově korunovaci nadále zůstávalo papežským lénem. Viz CHARVÁTOVÁ, s. 193.

¹³¹ Bonifác obviňoval Albrechta, že se vzepěl legálně zvolenému římskému králi Adolfovi Nasavskému a donutil ho jít do bitvy, ve které Adolf zahynul.

¹³² CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 193an.

¹³³ VANÍEK, s. 462.

¹³⁴ MARÁZ, *Václav III.*, s. 37. 39.

Roberta z Anjou.¹³⁵ Zároveň mistr požadoval, aby vzal papež Ladislava V. pod svoji ochranu. Bonifác na prosby reagoval velmi svérázně, žádosti zamítl a oznámil, že mezi oběma uchazeči rozhodne soud, ke kterému se mají obě strany dostavit do půl roku se vzemi doklady, které by mohly podpořit jejich nároky na svatozápánšskou korunu. Poté papež napadl Václavovo právo na polský trůn a zakázal používat Václavovi titul polského krále.¹³⁶

Po uplynutí zesti měsíců Václav osobně za papežem s potřebnými dokumenty do Říma nepojel, ale poslal tam pouze své neplnoprávné zástupce, a to doktora práva Jindřicha a budínského kanovníka Jana. Takový postup Bonifác odmítl a chápal ho jako drzost českého krále. Proto vydal papež rozsudek, ve kterém určil za dědice svatozápánšské koruny Karla Roberta z Anjou, kterého prohlásil 31. května 1303 uherským králem.¹³⁷ I přesto, že Karlovu volbu a korunovaci neuznala většina uherských stavů, nevládl nikdy Ladislav V. celým Uhrám.¹³⁸ Korunovaci Karla Roberta předcházela jednání mezi Římem a Prahou, ve kterém se Bonifác VIII. vyjádřil, že *„za ústup v Uhrách by mohl zbožný český král obdržet papežský souhlas s vládou v Polsku.”*¹³⁹ Tím dal papež najevo, že Uhry skutečně zahrnul do své politiky slávy knížecí.

Do této situace zatím příliš nezasahoval římský král Albrecht I., protože oba soupeři, Václav III. i Karel Robert z Anjou, byli jeho synovci. V červnu 1303 byl Albrecht požádán Bonifácem VIII., aby bojoval proti Přemyslovcům a za dosazení Anjouovců na svatozápánšský trůn. Albrecht na prosbu reagoval složením slibu v ruce papeži v červenci 1303, za což od Bonifáce VIII. získal prohlášení, že všechna království

¹³⁵ Souasně se papež obával, že pokud dostatečně nepodpoří Anjouovce na uherský trůn, přezel by Karel Robert na francouzskou kapetovskou stranu proti jemu samotnému. Viz ŽUSTA, s. 377.

¹³⁶ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 194.

¹³⁷ ŽUSTA, Josef, *Poslední Přemyslovci a jejich dědictví 1300. 1308*, Praha 1926, s. 380.

¹³⁸ MARÁZ, Karel, Václav III., In: SOMMER, TEREŠTÍK, ŽEMLIKA (eds.), *Přemyslovci budování českého státu*, Praha 2010, s. 338.

¹³⁹ VANÍEK, s. 462.

jsou podřízena ve svetské sféře římskému králi. Zatímco Bonifác VIII. mýnil Francii, Albrecht se koncentroval na české království.¹⁴⁰

Získ svatozáte pánské koruny českými Přemyslovci znamenalo pro Albrechta Habsburského ohrožení, protože kdyby Václav III. vládl celým Uhrám, svírala by přemyslovská území rakouské země ze dvou stran. Poté by stála dohoda s bavorskými vévody a otevřela by se jim cesta ke zničení habsburské moci, což Albrecht nemohl připustit a začal jednat.¹⁴¹ Albrecht měl plán postupu proti českému panovníkovi a začít ovládnutím českých držav v Oesterlandu a Míšeňsku, pokračovat zajistit ním získání horních měst v Čechách a na Moravě, ze kterých měla být zaplacená případná Albrechtova válka proti Václavovi II. a Albrechtova korunovace římským císařem. Ovšem ani jeden záměr se Albrechtovi nevydařil. Římský král získal do protičeského uskupení bavorské a falcké Wittelsbachy.¹⁴²

V této situaci Václav II. navázal spojení s Francií, kde vládl Filip IV. Sliáný. Válka ná koalice obou králů proti Albrechtovi Habsburskému byla uzavřena v létě 1303, a to díky zásluhám českého diplomata Petra z Aspeltu. Dohodu podepsal Filip IV. v době vrcholícího sporu s papežem Bonifácem VIII.¹⁴³ Nedlouho po tomto rozporu Bonifác VIII. zemřel a na Petrův stolec byl zvolen kardinál a dědičijí Bonifácův legát Mikuláš Bocassini, Benedikt XI.¹⁴⁴

¹⁴⁰ VANÍ EK, 462. 464.

¹⁴¹ ŽUSTA, *Století posledních Přemyslovců*, s. 367.

¹⁴² Tamtéž, s. 366.

¹⁴³ Poslední spor mezi Bonifácem VIII. a Filipem IV. Sliáným pramenil z papežské buly *Unam Sanctam* z roku 1302. V té se uvádí, že veškerý světský lid je pod papežskou mocí. Filip IV. na zmíněnou bulu reagoval zastavením přísunu obiliva do papežské pokladny z francouzského území. Papež se proto vydal do Anagni, papežova rodného sídla, aby vyhlásil nad Filipem IV. klatbu. V Anagni byl Bonifác VIII. Filipovým spolupracovníkem připaden, ale papež se podařilo uniknout a vrátit se zpět do říma, kde 11. října 1303 Bonifác VIII. zemřel. Viz KOWALSKI, *Encyklopedie papežství*, s. 101an.

¹⁴⁴ KOWALSKI, *Encyklopedie papežství*, s. 102an.

5.2 Uherské dělení

Přijetí uherské koruny znamenalo pro českou pokladnici velké zatížení, protože uherští zlehtici si vždy vybírali pro ně výhodnější východiště. S pomocí duchovních velmožů, kterou Karlovi Robertovi zajistil papežský legát, se anjouovská strana v roce 1302 rozhodla k útoku na Budín, kde oblehla českého protivníka, aniž by však město dobyla. I přes neúspěšnost útoku se český král připojovali uherští magnáti nespokojení s českou nadvládou.

Aby si Václav III. udržel podporu vlivných uherských velmožů, především Matúze Csáka, zaručil jim panovník držbu královských nebo církevních statků.¹⁴⁵ *szmatené pomery ty pak doléhaly t oče nejen na kralevice českého, nýbrž i na jeho otce, nebo spolehlivé známky nasvědčují tomu, že se vlastně z Prahy vládl Uhrám a to nejen pomocí Oní podporou, které se Ladislavovi odsud dostávalo, nýbrž přímým zasahováním českého dvora do věci uherských.*¹⁴⁶ Takto Matúz získal držbu všech královských hrady, města, statky, správu nad Nitrou a Trenínem, protože se právě nejvíce zasadil o zvolení Ladislava V. uherským králem.¹⁴⁷

I přes finanční podporu uherským magnáty se obdarování zlehtici zařadili k Karlu Robertovi. Do této situace zasáhl Václav II., který se pokusil vládu Ladislava V. v Uhrách podpořit silnou vojenskou výpravou v létě 1304, i když riskoval, že v době nepřítomnosti české armády do českého království vpadne vojsko Albrechta Habsburského. Oba přemyslovští panovníci se setkali před Budínem. Václav II. se dříve snažil upevnit v Uhrách přemyslovskou moc, ale bez kladného výsledku. V té době tamních zlehtic podporovala Karla Roberta, a to včetně Matúze Csáka, který dokonce spolupracoval s Rudolfem Habsburským, synem Albrechta Habsburského, vpadl v srpnu 1304 na

¹⁴⁵ ÚSTA, s. 365. 367.

¹⁴⁶ Tamtéž, s. 367.

¹⁴⁷ MARÁZ, Václav III., s. 37.

Moravu. V domněnce, že za jiná hlavní útok na české země, se Václav II. i se svým synem a vojskem rozhodl pro rychlý návrat. Před cestou do českého království předal Václav II. vládu nad Uhrami Ivanu Kyseckému, stálému uherskému stoupenci Přemyslovců. Králové si s sebou odvezli i svatozář pánské korunovační klenoty, čímž podnítili jezdící v zemi odpor Uhrů proti Přemyslovcům.¹⁴⁸

5.3 Boje v Čechách

Dohoda o spojení mezi Václavem II. a francouzským králem Filipem IV. Sličením určovala oběma panovníkům, že do 25. srpence 1303 mají nashromáždit do svých služeb sbory německých šlechticů za 100 000 hřiven. Na tehdejší dobu byla tato částka velmi vysoká a jasně naznačovala, že Václav bude proti Albrechtovi Habsburskému a Bonifácovi bojovat. Kvůli této alianci byli oba králové postihnuti papežskou klatbou.¹⁴⁹ Je pravděpodobné, že výze nákladů na válku donutila francouzského krále od smlouvy a spojení odstoupit.¹⁵⁰

I po nezdaru česko-francouzské aliance označil tato jednání Albrecht Habsburský za zradu říše. Místo války dal Václav II. přednost diplomacii. Ovšem vzájemné vyjednávání mezi českou stranou a římským králem v listopadu 1303 bylo neúspěšné. Zatímco diplomat za české království Petr z Aspeltu nabízel Albrechtovi předání německých držav, které držel Václav II., Janovi, synovi obou králů, Albrecht požadoval podřízení českých zemí římskému desátku z urbury (podíl za zisku při dolování například železa) nebo postoupení Kutné Hory na zestlet (poplatek 80 000 hřiven), rezignaci Přemyslovců na vládu v Uhrách a Polsku, odevzdání Chebska, Pliska a Míšeňska. Požadavkem vzdání se polské koruny Václavem II. porušil Albrecht právní záruky, které Václavovi dal v roce 1298. Takové podmínky byly pro českého krále nepřijatelné a Václav je odmítl splnit, což Albrecht očekával. Římský král

¹⁴⁸ MARÁZ, s. 41. 43.

¹⁴⁹ ŽUSTA, s. 384.

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 393.

za al vést proti Václavovi proces, podobný postupu Rudolfa I. Habsburského proti Přemyslu Otakarovi II. V květnu 1304 uvalil na českého krále řízkou klatbu a zbavil ho i jeho potomků vlády v českých i polsko, protože byli Václav II. i Václav III. legitimními a svrchovanými panovníky ve všech svých zemích.¹⁵¹

V srpnu 1304 se konala schůzka krále Karla Roberta z Anjou s rakouským vévodou Rudolfem, synem Albrechta Habsburského. Setkání se účastnili také Matúž Csák, zástupci uherských Kumánů a pravděpodobně i Vladislav Lokýtek. Vzájemně se domluvili na společné válečné akci proti Václavovi II. Zatímco se česká, rakouská a uherská armáda mohly setkat v zářijových měsících a postupovat ke Kutné Hoře, vojsko Vladislava Lokýtky s pomocí anjouovské armády mohlo udeřit na Malopolsko.¹⁵²

Na konci srpna překročila uherská armáda společně s rakouskou Dunaj a plenila moravský venkov. Vojsko, kterému velel Albrecht Habsburský, přišlo ze západu o měsíc později. Obě ozbrojené síly se spojily na počátku října u českých Budjovic a táhly do středních českých armáda byla pod velením Heřmana Braniborského a Oty IV. Se záměrem umístěna u Nymburka. Zde mohla setrvat do doby, než se přiblíží Albrechtova armáda k Praze nebo ke Kutné Hoře. V této chvíli dorazila do českého tábora zpráva, že do Polska vpadl Lokýtek, a tudíž nelze předpokládat polskou pomoc. Armáda římského krále tři týdny rabovala říční a střední české a ohrožovala, že tím českého krále vyprovokuje k bitvě. Jelikož se tak nestalo, rozhodl se Albrecht zamířit ke Kutné Hoře. V Sedleckém klášteře se usadil 18. října 1304 a pravděpodobně očekával případný boj o místo za snadný, protože místo se teprve stavělo a nemělo odolné opevnění. O Kutnou Horu měl Albrecht zájem z důvodu tamních středních dolů.¹⁵³

¹⁵¹ VANÍČEK, s. 468an.

¹⁵² Tamtéž, s. 470.

¹⁵³ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 207an.

Václav II. nechal svá vojska rozestavěná v několika velkých skupinách, což mu umožnilo zachovat možnost pohybu svých sil a kontrolovat nepřítelovy kroky.¹⁵⁴ Dle *Zbraslavské kroniky* dal Václav II. rozkaz ke spojení vojsk, se kterým dorazil do Kutné Hory, ale nepřítel zachvácen strachem o něm jedné noci odtáhl.¹⁵⁵ Je ovšem pravděpodobné, že Albrecht se sdílnil své síly k bitvě, ale Václav čekal až na přímé ohrožení Kutné Hory. Naneštěstí pro Albrechta Habsburského do země dorazila sněhová vánice, která ho donutila místo definitivně opustit. Celé vojenské tažení do země tudíž skončilo pro římského krále fiaskem, protože český král ubránil své království bez rozhodující bitvy.¹⁵⁶

Po bitvě oběma stranami početně své ztráty. Albrechta stála celá výprava více, než si mohl dovolit. I Václavovy dluhy narostly, ani příjmy z kutnohorských dolů nestačily pokrývat náklady spojené s obranou českého království před Albrechtem a předchozí vojenské tažení do Uher. Složitá situace panovala pro českého krále v Polsku, protože Vladislav Lokýtek snadno ovládl Sandomsko a část Krakovska a na severu země propukala povstání. Protože se Václav snažil ulehčit nástup pro svého syna, podstoupil Albrechtovi Chebsko, Pliseňsko a Míšeň, za což Albrecht opět uznal Václavovy nároky na polskou korunu a vzdal se území z dolů Kutné Hory. Uzavření mírové dohody mezi oběma králi se ovšem Václav II. nedočkal.¹⁵⁷

¹⁵⁴ VANÍ EK, s. 473.

¹⁵⁵ *Zbraslavská kronika. Chronicon aule regiae*, s. 126.

¹⁵⁶ VANÍ EK, s. 474.

¹⁵⁷ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 210. 212.

6 ESKÉ KRÁLOVSTVÍ ZA VLÁDY VÁCLAVA II., VÁCLAV III.

†estý český král Václav II. zemřel 21. března 1305 v Praze. Král již od roku 1304 trpěl suchotinami, tuberkulózou. Během nemoci Václav činil pokání, nechal pořádat mše a tuzil svou smrt. Před koncem svého života dbal na zajištění zaplacení dluhů a sepsání závěti. O poslední pomazání požádal Václav zbraslavského opata Konráda, který po králově smrti také sloužil první mši za zemřelého. Tělo zesnulého krále bylo týden odpoledne odvezeno do cisterciáckého kláštera na Zbraslavi, kde bylo uloženo. Panovník zesnul v době vedení sporu s Albrechtem Habsburským, se kterým mír podepsal ve dnech 5. – 8. srpna již Václav III. Necelý týden po Václavově smrti, 25. března 1305, porodila Rejčka jejich jediné dítě, a to dceru Anežku.¹⁵⁸

Za svého života dokázal Václav II. mnohé skutky, které předjaly i jeho slavnějšího otce Přemysla Otakara II. Zatímco Přemysl Otakar dával přednost boji, předjímalo ho ten poslední stál život, a nemohl se spolehnout na českou zlechtu, Václav II. vynikal diplomatickou obratností a měl zajistit podporu v rámci české aristokracie. Rozdílná byla i politika expanze obou Přemyslovců. Přemysl se zajímal o země směrem na jih, Václav expandoval na sever do Polska, kde získal druhou královskou korunu.

Za panování Václava II. začínalo české království změny. Nejvíce zásadní byla mimo nová reforma z roku 1300. Nástup pražského groze započal hospodářské pozvednutí českých zemí a jejich panovníka, který mince využíval ke své středoevropské politice a získávání vlivu u zahraničních zlechticů. S mincovní reformou souvisí horní zákoník *ius regale montanorum*, velmi vyspělý kodex užívaný na území česká až do 19. století.¹⁵⁹

¹⁵⁸ CHARVÁTOVÁ, Václav II., s. 212. 218.

¹⁵⁹ HRABÁKOVÁ, Světlana, *Ius regale montanorum 700 let královského horního zákoníku a mincovní reformy Václava II.* [online], říjen 2000 [2014-04-17.]. URL: <http://irm.jelinek.name/uvod.html>.

I přes tyto úspěchy se ale Václavovi nepovedlo založení první středoevropské univerzity v Praze. Protože byl Václav zbožným králem, uváděl si, že univerzita by vychovávala a připravovala vzdělané teology a rozvíjela všeobecnou jednotu po celém království. Součástí by dále pozdvihla prestiž českého království a Praha by se stala vzdělanostním centrem střední Evropy. Protože česká zlechta nesla nelibé vysoké postavení kleriků kolem Václava, obávala se, že by univerzitu opouštěli noví duchovní intelektuálové, kteří by mohli zastávat vysoké správní úřady, a proto s výstavbou vysokého učení v Praze nesouhlasila. Václav II. aristokracii ustoupil a univerzitu vystavit nedal.¹⁶⁰ Univerzity se v české zemi dočkaly až v roce 1348 za panování Václavova vnuka Karla IV.

Stejně dopadla Václavova snaha o kodifikaci zemského práva, protože otázku zemského práva ovládala zlechta. Ta nechťela přijít o možnost o právu rozhodovat, a proto se proti kodifikaci postavila. Písemný zákoník měl připravit Gozzo z Orvieto, autor horního zákoníku, ale protože si Václav II. uváděl tradiční postavení českých baronů v říšském právu, zákoník sepsán nebyl.¹⁶¹

Pražský královský dvůr se od jiných evropských panovnických dvorů příliš nelišil. Na všech dvorech se prosadily tytéž hlavní klíčové správní pozice: maršálek, stolník, šízník a komorník, od kterých se odvíjela strukturální a personální forma dvora.¹⁶² Dalšími vysokými úředníky byli kancléř, sudí, podkomoří a lovci.¹⁶³

6.1 Zbraslavský klášter

Již jsem se zmínila, že byl Václav II. velmi zbožným a zejména se obával, že jeho špatné skutky se proti němu obrátí. Založení kláštera k počtění Panny Marie přislíbil už v roce 1288, po zajištění Závize z Falkenštejna. Zakládací listina byla sepsána 10. srpna 1292, teprve

¹⁶⁰ CHARVÁTOVÁ, *Václav II.*, s. 186an.

¹⁶¹ Tamtéž, s. 186.

¹⁶² DVOŘÁKOVÁ-KOVÁ-MALÁ, Dana, *Královský dvůr Václava II.*, české Budějovice, 2011., s. 21.

¹⁶³ VANÍČEK, s. 547an.

poté byla určena poloha kláštera nedaleko hlavního města království, na Zbraslavi. Je pravděpodobné, že nové místo bylo sloužilo zároveň také jako nekropole členů emyslovského rodu.¹⁶⁴

Jestliže před samotným zakládáním Zbraslavského kláštera bylo králem slíbeno, že klášter bude sloužilo cisterciáckému řádu.¹⁶⁵ Tento řád byl v letech ve 13. oblíben a jeho členové náleželi k předním Václavovým rádčím, a to především sedlecký opat Heidenrich, jehož klášter byl Zbraslavskému mateřský. Prvním zbraslavským představitelům byl zvolen Konrád z Erfurtu, bývalý předevor Sedleckého kláštera, teolog a diplomat. Se stavebními pracemi se začalo pravděpodobně ještě v roce 1292, přičemž základní kámen hlavního chrámu, *Aula Regia*, byl položen na vykopaných základech až 3. června 1297, den po korunovaci Václava II. českým králem. Stavba patřila během své doby k těm nejprezidentským na českém území. Václav II. údajně na stavbu dohlížel. Dokončení kláštera se ovšem nedožil, ale konstrukce již byla ve fázi, že zde mohl být pochován.¹⁶⁶

6. 2 Václav III.

Po smrti Václava II. v červnu 1305 se vládu ujal jeho jediný syn Václav III., král tří království: českého, polského a uherského. Uherská politika ovšem vyžadovala stále větší finanční obnos, který Václav III. k dispozici neměl. Proto raději v říjnu 1305 na svatozápanskou korunu rezignoval ve prospěch Oty III., kterému předal i uherské korunovační klenoty, odvezené předchozí rok do Itálie. S rezignací souviselo i zrušení zasnoubení s uherskou princeznou Alžbětou.

¹⁶⁴ PROKOPOVÁ, Irena, Václav II. a založení Zbraslavského kláštera. In: *Historický obzor*, 10 (2001), č. 7-8, s. 150an.

¹⁶⁵ Cisterciácký řád vyžadoval reformu mnichského života a jeho představitelům byl sv. Bernard z Clairvaux. Viz CHARVÁTOVÁ, Kateřina, *Dějiny cisterciáckého řádu v letech 1142. 1420*, Praha 2013, s. 9.

Mnichové tohoto řádu do Itálie dorazili v roce 1143 z Německa. Prvním cisterciáckým klášterem byl založen v Sedlci, a to již v roce 1142, poté v Plasech, Pomuku a na Zbraslavi. Viz CHARVÁTOVÁ, Kateřina, *Dějiny cisterciáckého řádu v letech 1142. 1420*, s. 94.

¹⁶⁶ PROKOPOVÁ, Irena, Václav II. a založení Zbraslavského kláštera, s. 151. 156.

Aby upevnil svoji moc alespo v Polsku, oženil se Václav III. s Violou T zínkou, dcerou nepříliš významného t zínsko-osv tinského vévody M zka. S atek údajn prob hl 5. íjna 1305.¹⁶⁷ Poté zprost edkoval s atek své sestry Anny s Jind ichem Korutanským v únoru 1306, který pravd podobn dohodl ji0 Václav II.

Od konce roku 1305 se situace v Polsku nadále zhorzovala. Vladislav Lokýtek pobýval v Malopolsku a dobýval Sandom sko. Do pom r zasáhl krakovský biskup Jan Muskata a hejtman Old ich z Boskovic, kte í s Lokýtkem uzav eli v lednu 1306 devítim sí ní p ím í, které ovzem vévoda nedodr0el. Za tohoto stavu o ekával Václav III. pomoc od eské zlechy, 0e se zú astní se vojenského ta0ení do Polska. Výprava se zlecht nezamlouvala, proto jí Václav III. pohrozil revindikací majetku, eho0 se zlechta obávala. V ervenci 1306 byla svolána zemská pohotovost a eské vojsko vyrazilo na cestu do Polska. Jezt p ed odjezdem stanovil Václav III. svým zástupcem zvagra Jind icha Korutanského. Ta0ení m lo p edem ur enou p estávku v Olomouci, kde m lo vy kat na p íchod moravské posily.¹⁶⁸ Toto m sto Václav III. Oivý ji0 neopustil.

Panování P emyslovc v eských zemích za alo v 9. století a nejv tzího rozmachu dosáhli b hem 11. a 12. století. Poslední p emyslovztí králové, P emysl Otakar I., Václav I., P emysl Otakar II., Václav II. a Václav III., vládli mezi lety 1197. 1306 a jejich vláda se vyzna ovala dlouholetostí, s výjimkou Václava III., panovali více ne0 20 let.¹⁶⁹ Vláda trvající od zá í 995 byla ukon ena zavra0d ním Václava III. v Olomouci 4. srpna 1306. Jeho vra0dou skon ilo 400leté období panování P emyslovc .

¹⁶⁷ MARÁZ, s. 45. 52.

¹⁶⁸ Tamté0, s. 58. 66.

¹⁶⁹ BÍGL, Zden k, *eské zem za posledních P emyslovc* , Praha 1993, s. 2.

7 ZÁVĚR

Tato bakalářská práce pojednává o předposledním předemyslovském králi Václavovi II., který vládl mezi lety 1283. 1305. Na trůn nastoupil jako 12letý chlapec, který neměl možnost naučit se cokoli z panovnických zásad od svého otce. Především dokázal české království pozdvihnout tak, jak to nedokázal ani jeho slavný otec Přemysl Otakar II. Pod svojí mocí spojil tři středoevropské koruny, a to českou, polskou a uherskou.

Cílem mého úsilí bylo zhodnotit Václavovu osobnost a jeho panování. Největším důraz jsem kladla na královu politiku v českých zemích, získání polské a poté i uherské koruny. Nabytí uherské koruny Václavem pro svého syna se pojilo zpočátku s diplomatickými spory s římským králem Albrechtem I. Habsburským a papežem Bonifácem VIII. Tento konflikt přerostl mezi českým a římským králem v boj, který se měl odehrát na českém území. Nelehkým úkolem pro mne bylo dále kladně pochopit a následně stručně vysvětlit veškerá papežova jednání a činy, které byly namířeny proti českému králi.

Po smrti Přemysla Otakara II. v roce 1278 byl Václav loutkou braniborského markrabě Oty V., který se stal Václavovým poručníkem a později v zrádce. Václava s jeho matkou Kunhutou nejprve nechal převézt na hrad Bezděz, odkud samotného malého prince odvezl do Německa. Během Václavovy internace zažívaly české země loupež od Braniborců, hladomor a epidemie. Václav v návratu v roce 1283 naznačoval českým zemím naději. Několik dní po příjezdu se za Václavem vydala jeho matka se svým novým milencem, Závizem z Falkenštejna, který se stal Václavovým rádcem a poté také otčím. Osvětliv, že Záviz postupně přicházel, což zapříčinil příjezd Václavovy manželky Guty, dcery římského krále Rudolfa I. Habsburského, který Závize neuznával. Přesobení Guty na Pražském dvoře a Záviz v dočasný odchod do Uher způsobili, že Václav začal naslouchat zprávám od svých věrných úředníků, že se ho Záviz chystá zabít, aby se mohl osobně ujmout vlády. To bylo Závizovi osudné. Po návratu z Uher byl zajat,

v znení a po dvou letech v Olázi popraven na Hluboké. Tímto činem Václav II. dokázal vlastní rozhodování a začal samostatně vládnout.

Jako zásadním se pro českého krále projevilo objevení stříbrné rudy v Kutné Hoře, což panovníkovi umožnilo vést svoji zahraniční politiku. Nejprve využil stříbro k nové, mincovní, reformě, která rušila staré brakteáty a zaváděla nové pražské groše. Nová mince se stala prostředkem ke zlepšení hospodářské situace v českém království, pozdvihla prestiž Václava II., manifestovala jeho bohatost a moc. Souasně se samozřejmě vylepšil stav královské pokladny, díky čemuž mohl Václav II. uvažovat o získání polské královské koruny, což se mu podařilo po smrti velkopolského vévody Přemysla II. Velkopolského a po vyhraném boji proti Vladislavu Lokýtkovi, vévodovi sandomberskému. Aby své nároky na polský trůn podpořil, oženil se dcerou Přemysla II. Velkopolského Rejkou. Václav II. rozdělená a jednotlivá polská území pod svojí mocí sjednotil a Polsko se stalo opět ucelenou zemí.

Nedlouho po Václavově úspěchu v Polsku se českému králi naskytla příležitost k nabytí uherské svatozápánské koruny. Zde v lednu 1301 vyměnil rod Arpádovců po meči zesnutím panovníka Ondřeje III. Václav II. nabídku přijal pro svého stejnojmenného syna, jenž byl snoubencem dcery zesnulého Ondřeje III. Alib tou. Václavova kandidatura na uherský trůn byla úspěšná, s nelibostí to nesl především druhý претенdent, neapolský král Karel Robert z Anjou. V tziina uherských magnátů zpočátku podporovala Václava, korunovaného jako Ladislav V., ale poté se situace změnila papežem Bonifácem VIII. Bonifác VIII. totiž po vyměnění Arpádovců považoval Uhry za uvolněné léno, které náleží pouze jemu a o kterém může rozhodovat jen on. Proto požádal českou stranu o doložení práv na svatozápánský trůn a za uherského krále prohlásil Karla Roberta z Anjou, Ladislavovi V. zakázal používat uherský královský titul a pohrozil tresty velmožům, kteří by nadále Ladislava V. podporovali. Někteří se od Ladislava V. odklonili a podpořili Karla Roberta.

I kdy0 zm na nastala po smrti pape0e Bonifáce VIII., situace v Uhrách klidná nebyla. Nový pape0 Benedikt XI. po0ádal ímského krále Albrechta Habsburského o vyslovení podpory pro Karla Roberta, co0 Albrecht vyslyzel a po0ádal P emyslovce, aby na uherský tr n rezignovali. Václav II. odmítl. Proto0e se schylovalo k boji mezi nov uznaným uherským králem a P emyslovci, vydal se ji0 nemocný Václav II. na pomoci svému synovi vojenskou výpravou v lét 1304. Po dvou m sících marného sna0ení o upevn ní P emyslovské pozice v Uhrách p edal Václav II. vládu nad Uhrami stálému p emyslovskému spojenci Ivanu Kyseckému, vzal svého syna a odjel zp t do rodné zem , na kterou vojensky úto il Rudolf Habsburský, syn ímského krále, se svými spojenci. Hlavní bitva se mezi ob ma protivníky m la odehrát u Kutné Hory, o její0 st íbro Albrecht Habsburský velice stál. Jeho snaha ovzem skon ila nezdarem, proto0e ani0 by dozlo k boji, armádu Albrechta a jeho spojenc v íjnu 1304 z Kutné Hory vyhnala sn hová vánice.

Po neuskute n né bitv mezi Václavem II. a Albrechtem Habsburským m lo dojít k podepsání mírové dohody, které se ale eský král Václav II. nedo0il. Zem el v Praze 21. ervna 1305 na souchotiny, tuberkulózu, v necelých 34 letech.

8 SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

Prameny

Kroniky doby Karla IV., Marie Bláhová (ed.), Praha 1987.

Zbraslavská kronika. Chronicon aule regiae, Praha 1976.

Literatura

ANTOTNÍN, Robert, Ke ko en m zahrani ní politiky Václava II. v letech 1283. 1289, *asopis Matice moravské*, 126, 2007, . 1.

BAR, P emysl, Vratislavský vévoda Jind ich IV. Probus a poslední P emyslovci, *eský asopis historický*, 106, 2008, . 4.

BÍGL, Zden k, *eské zem za posledních P emyslovc*, Praha 1993.

FIALA, Zden k, *P emyslovské echy*, Praha 1975.

HÁDEK, Cyril, *Konec P emyslovc v echách*, Praha 2006.

CHARVÁTOVÁ, Kate ina, *D jiny cisterciáckého ádu v echách 1142. 1420*, Praha 2013.

CHARVÁTOVÁ, Kate ina, *Václav II.*, Praha 2007.

KOWALSKI, Jan Wierusz, *Encyklopedie pape0ství*, Praha 1994.

KRIEGER, Karl-Friedrich, *Habsburkové ve st edov ku*, Praha 2003.

LIBOR, Jan, Proces se Závizem a prom ny královské vlády v letech 1289. 1290, *eský asopis historický*, 103, 2005, . 1.

MARÁZ, Karel, *Václav III.*, eské Bud jovice 2007.

MELICHAR (ed), Václav, *D jiny Polska*, Praha 1975.

PAULIŠ, Petr, MIKUŠ, Miloslav, *St íbrná stezka - hornická nau ná stezka v Kutné Ho e*, Kutná Hora 1998.

PROKOPOVÁ, Irena, Václav II. a založení Zbraslavského kláštera. In: *Historický obzor*, 10 (2001), . 7-8.

RAPP, Francis, *Svatá říše římská národa německého*, Praha a Litomyšl 2007.

SOMMER, Petr, TĚŠÍK, Dušan, ŽEMLIČKA, Josef (eds.), *Přemyslovci: budování českého státu*, Praha 2009.

ŠUSTA, Josef, *Poslední Přemyslovci a jejich vlády 1300. 1308*, Praha 1926.

VANÍČEK, Vratislav, *Dějiny země Koruny české III.*, Praha a Litomyšl 2002.

VONDRA, Roman, Václav II. (1271. 1305). In: *Historický obzor* (2008), . 11-12.

ŽEMLIČKA, Josef, *Století posledních Přemyslovců*, Praha 1986.

Internetové zdroje

EMLER, Josef, Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae [online]. Filozofický ústav AV, Centrum mediévistických studií. URL: <http://147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=8&bookid=132&page=922>.

HRABÁKOVÁ, Světlana, *Ius regale montanorum 700 let královského horního zákoníku a mincovní reformy Václava II.* [online], říjen 2000. URL: <http://irm.jelinek.name/uvod.html>.

9 RESUMÉ

My Bachelor Thesis is focused on the last but one Czech king Wenceslaus II, who came from Premyslides dynasty. The main aim of the thesis was both to analyze and evaluate this personality itself. First of all I paid my attention to the period and the context until the year 1278, Wenceslaus's interment and his later ascension to the throne and reigning the Bohemia. I did not miss out the positive sides of his reforms either. This part of my bachelor thesis is mainly concentrated on the minting reform. Moreover I studied his efforts to become a king of Poland in 1300 and the battles connected with this attempt. Not long afterward his success in Poland, an opportunity to gain another Middle European land (Hungarian) came in his way. He accepted the reign for his son, but he did not presume that this would lead into a disagreement with Boniface VIII, the pope; and into a battle against the Roman Emperor Albrecht I from Habsburg dynasty. And it was Wenceslaus's son Wenceslaus III who finally signed a peace treaty with Albrecht I.